Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • 21 январь 1971 йил, пайшанба • № 17 (14.787). • Баҳоси 2 тийин.

КПСС XXIV СЪЕЗДИ ШАРАФИГА

ЮКСАК МАЖБУРИЯТЛАР ҒАЛАБАГА ЧОРЛАЙДИ

Қашқадарё область қишлоқ хўжалик меҳнаткашларининг 1971 йилги социалистик мажбуриятлари

Область қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари партия XXIII съезди ва КПСС Марказий Комитети Пленумларининг қарорларини амалга ошира бориб, В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини муносиб кутиб олиш ва беш йиллик планни муддатидан илгари бажариш учун социалистик мусобақани кенг ривожлантириб, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг ҳамма тармоқларини юксалтириш, колхоз ва совхозларнинг экономикасини мустаҳкамлаш соҳасида катта муваффақиятларга эришдилар.

Область беш йиллик планнинг давлатга пахта, дон, сабзавот, полиз экинлари, мева, гўшт, сут, жун, тухум, қоракўл тери, пилла сотиш юзасидан белгиланган топшириқларини муддатидан илгари бажарди. Қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари юбилей йилида айниқса катта ютуқларни қўлга киритдилар.

Область пахтакорлари олинган социалистик мажбуриятларни муваффақиятли адо этдилар. Улар 300 минг тоннадан ортиқ «оқ олтин», яъни планда кўрсатилганидан 66,8 минг тонна кўп пахта етиштириб, давлатга сотдилар. Ингичка толали пахта етиштириш анча кўпайди. Ўтган йили 45 минг тоннага яқин ёки планда белгиланганидан 16,5 минг тонна кўп ана шу қимматли хом ашё сотилди.

Областдаги барча районлар, колхоз, совхоз ва бригадаларнинг қарийб ҳаммаси пахта сотиш юзасидан олинган социалистик мажбуриятларини бажардилар. Планлан ташқари 13,8 минг тонна пахта сотган Косон районининг пахтакорлари социалистик мажбуриятларни бажаришга салмоқли ҳисса қўшдилар. Ульянов районининг пахтакорлари пландан ташқари 9,8 минг тонна, Қарши районининг пахтакорлари 8,4 минг тонна, Ғузор районининг пахтакорлари салкам 8 минг тонна, Яккабоғ районининг пахтакорлари 6,7 минг тонна, Шаҳрисабз районининг пахтакорлари 6,4 минг тонна, Китоб районининг пахтакорлари 5,8 минг тонна, Қамаши районининг пахтакорлари 5,5 минг тонна, Чироқчи районининг пахтакорлари 2,3 минг тонна пахта сотдилар.

Экин майдонларини кенгайтириш, шунингдек ҳосилдорликни ошириш йўли билан пахта етиштиришни кўпайтиришга эришилди.

Китоб районининг пахтакорлари энг кўп ҳосил етиштириб, гектар бошига 34,8 центнердан пахта олдилар. Косон районининг пахтакорлари гектар бошига 31 центнердан пахта олдилар. Шаҳрисабз районининг пахтакорлари гектар бошига 31 центнердан ортиқ пахта етиштиришга муваффақ бўлдилар.

Ўтган йили 44 хўжалик ҳар гектар ердан 30 центнердан ортиқ, кўп хўжаликлар 35-40 центнер ва бундан ҳам зиёд пахта етиштирдилар. Китоб районидаги Навоий номли колхознинг меҳнаткашлари энг юқори «оқ олтин» ҳосили етиштириб, ҳар гектар ердан 44,4 центнердан пахта олдилар. Шу райондаги Карл Маркс номли ва «Шарқ юлдузи» колхозлари, Қамаши районидаги Калинин номли ва Ленин номли колхозлар гектар бошига 38 центнердан, Шаҳрисабз районидаги «Қизил юлдуз» ва Ленин номли колхозлар, Чироқчи районидаги «Қизил юлдуз» колхози 37 центнердан пахта олди.

Косон районидаги Энгельс номли ва «Шарқ юлдузи», Қарши районидаги «Ленин йўли», Ульянов районидаги «Пахтакор» колхози ҳар гектар ердан 35-37 центнердан ингичка толали пахта етиштирдилар.

Областдаги кўп совхозлар яхши натижаларга эришдилар. Партия XX съезди номли, «Москва», «Косон», Ленин номли совхозлар ҳар гектар ердан 28-30 центнердан пахта олишди.

Кўпгина илғор бригадалар мўл ҳосил етиштириб, ҳар гектар ердан 50 центнер ва бундан ҳам зиёд «оқ олтин» олишди. Булар орасида Ғузор районидаги Назар Мелиқулов ва Аҳмад Бердиев, Яккабоғ районидаги Усмон Қудратов, Китоб районидаги Исомиддин Раҳмонов, Косон районидаги Холиёр Даминов, Қарши районидаги Абдулла Абираҳматов ва Зиннат Тошева, Ульянов районидаги Ҳайдар Примов бошлиқ бригадалар ва бошқа бригадалар бор.

Пахтани машинада териб олиш соҳасида анча кўп иш қилинди. Ўтган йили 80 минг тоннадан ортиқ, ёки 1969 йилдагига нисбатан 10 минг тонна кўп пахта машина билан териб олинди. Ишлаб турган ҳар бир машинада ўрта ҳисобда 66 тонна пахта терилди. Неча ўнлаб колхоз ва совхозлар бутун ҳосилнинг 40 процентидан кўпини машинада териб олишди. Булар орасида «Косон», Ленин номли ва Партия XX съезди совхозлари, Китоб районидаги Навоий номли ва Улуғбек номли, Қарши районидаги «Ленинизм», Яккабоғ районидаги «Правда» колхози ва бошқа баъзи хўжаликлар бор.

Кўпгина механик-ҳайдовчилар мавсумда 250 тонна ва бундан ҳам зиёд пахтани машинада териб олишди. Булар орасида Косон районидан Авлиёқул Робаев ва Барат Қурбонов, Ульянов районидан Орзу Жўраев, Муродулла Суяров ва Тўра Ўлмасов, Яккабоғ районидан Зуҳра Қобилова, Чироқчи районидан Ойимхол Тўйчиева ўртоқлар ва бошқа кўп кишилар бор.

Қишлоқ хўжалигининг бошқа тармоқларини ривожлантиришда муайян муваффақиятларга эришилди.

Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ва сотишни кўпайтириш колхоз ва совхозларни иқтисодий жиҳатдан мустаҳкамлашга, қишлоқ меҳнаткашларининг моддий фаровонлигини оширишга ёрдам берди.

Колхозларнинг пул даромади 1969 йилдагига нисбатан 23,4 миллион сўм кўпайди, областдаги совхозлар пландан ташқари салкам 10 миллион сўм фойда олдилар.

Ишлаб чиқариш ва маданий-маиший қурилиш, ерларнинг ирригация ва мелиорация ҳолатини яхшилаш, қишлоқлардаги аҳоли яшайдиган пунктларни ободонлаштириш соҳасида кўп иш қилинди.

Шу билан бирга, биз қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш соҳасида мавжуд имкониятлардан ҳали тўла фойдаланаётганимиз йўқ. Айрим колхоз ва совхозларда техникадан, минерал ўғитлардан, суғориладиган ерлардан фойдаланишда жиддий камчиликларга йўл қўйилмоқда, фан ва илғор практика ютуқлари ишлаб чиқаришга етарли даражада жорий қилинмаётир, муҳим агротехника тадбирлари ўз вақтида ўтказилмаётир.

Бунинг натижасида бир қанча хўжаликлар пахта ва бошқа экинлардан кам ҳосил олмоқдалар. Ўтган йили 15 колхоз ва совхоз гектар бошига 25 центнердан кам ҳосил олди, 84 бригада эса пахта тайёрлаш планини бажармади. Бу бригадалар давлатга 2500 тонна пахта сотишни таъминламади.

Колхозчилар, совхоз ишчилари, механизаторлар, қишлоқ хўжалиги ва сув хўжалиги мутахассислари 1970 йил якунларини тўплаб, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш учун янги резерв ва имкониятларни қидириб топмоқдалар.

Область қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари КПСС XXIV съездини муносиб кутиб олиш учун, янги беш йиллик биринчи йили планларини муддатидан илгари бажариш учун социалистик мусобақани қизитиб, қуйидаги социалистик мажбуриятларни оладилар:

1. 335 минг тонна, ёки пландагидан 100 минг тонна кўп, шу жумладан, 59 минг тонна, ёки давлат заказидан 29 минг тонна кўп ингичка толали пахта етиштириб, давлатга сотамиз. Шаҳрисабз райони 55 минг тонна, Ульянов райони 52 минг тонна пахта, шу жумладан, 25 минг тонна ингичка толали пахта, Косон райони 43 минг тонна пахта, шу жумладан, 29 минг тонна ингичка толали пахта, Яккабоғ райони 35 минг тонна, Ғузор райони 32 минг тонна, Китоб райони 32 минг тонна, Қарши райони 30 минг тонна, шу жумладан, 10 минг тонна ингичка толали пахта, Қамаши райони 30 минг тонна, Чироқчи райони 26 минг тонна пахта етиштириб, давлатга сотади.

Бу мажбуриятларни бажариш учун бутун куч, билим, тажриба ва қобилиятларимизни сафарбар қиламиз. Экиш кампаниясига яхши тайёргарлик кўрамиз. Чигит экишни 10-12 кун ичида тамомлаймиз ва бу ишни агротехника жиҳатидан юксак даражада ўтказамиз.

Техника, минерал ўғитлар ва маҳаллий ўғитлардан, ер ва сув ресурсларидан мақсадга мувофиқ фойдаланамиз. Бу йил пахта далаларига бир миллион тоннадан ортиқ гўнг чиқариб соламиз.

40 минг гектар майдонга чигитни квадрат-уялаб экамиз, икки томонлама парвариш қилишни таъминлаймиз. Пахта териш техникасидан унумли фойдаланамиз, 100 минг тоннача пахтани машинада териб оламиз.

2. Деҳқончилик маданиятини юксалтириш, алмашлаб экишни ўзлаштириш, экин майдонларининг структурасини яхшилашга алоҳида эътибор берамиз.

Бедапояларни 27 минг гектарга етказамиз, шу жумладан, бу йил экиладиган бедазорларни 9 минг гектарга етказамиз.

3. Сувдан тўғри ва тежамли фойдаланишга алоҳида эътибор берамиз. 1971 йилдаги суғориш вақтигача Эски Ангор каналининг янги шохобчаси қурилишини тамомлаймиз ва уни Чимқўрғон сув омбори, Лангар ва Қорабоғ сув омборлари билан туташтирамиз, 100 километр узунликдаги хўжаликлараро ва хўжаликнинг ички каналларига бетон ётқизамиз, 200 та янги артезиан қудуқларини тайёрлаймиз. 59 минг гектар майдонга запас сув берамиз ва 13 минг гектар майдонга яхоб суви берамиз.

1400 гектар янги ерларни ўзлаштириб, экин экамиз, 4,6 минг гектар майдоннинг мелиорация ҳолатини яхшилаймиз, 5 минг гектар майдондаги илгаридан ҳайдалиб келинган ерларни яхшилаб текислаймиз.

4. Иқтисодий иш форма ва методларини доим такомиллаштира борамиз. Хўжаликдаги барча тармоқларнинг рентабелли бўлишига эришамиз, қишлоқ меҳнаткашларининг моддий манфаатдорлигини оширамиз. Колхозчилар ва совхоз ишчиларининг меҳнатига етиштирилган маҳсулотнинг миқдори, сифати ва таннархига қараб ҳақ тўлашни таъминлаймиз.

5. Аҳоли яшайдиган пунктларни обод қилиш ва кўкаламзорлаштириш, уй-жой, маданий-маиший бинолар ва ишлаб чиқариш объектларини қуриш соҳасидаги ишларни ҳамма жойда кенгайтириб юборамиз.

6. КПСС XXIV съездини муносиб кутиб олиш шарафига районлар, колхозлар, совхозлар, бўлимлар, бригадалар ва фермалар ўртасида социалистик мусобақани янада кенг авж олдирамиз. КПСС XXIV съезди очиладиган кунгача гўшт сотиш ярим йиллик плани, сут ва тухум сотиш 4 ойлик планининг бажарилишини таъминлаймиз, техникани кўкламги дала ишларига тахт қилиб қўямиз.

Қашқадарё областининг қишлоқ меҳнаткашлари Коммунистик партияни, унинг ленинчи Марказий Комитетини ва Совет ҳукуматини ишонтириб, уларнинг кундалик ғамхўрлигига жавобан барча куч ва билимимизни олинган социалистик мажбуриятларни муддатидан илгари бажариш учун сафарбар қиламиз, деб ваъда берадилар.

БУ МАЖБУРИЯТЛАР ҚАШҚАДАРЁ ОБЛАСТЬ ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ХОДИМЛАРИНИНГ ОБЛАСТЬ КЕНГАШИДА ҚАБУЛ ҚИЛИНГАН.

КАРИМА Камолова Тошкентдаги пиллакашлик фабрикасининг пешқадам ишчиларидан. У смена топшириқларини мунтазам 130-140 процентдан адо этади. А. Тўраев фотоси.

ЧОРВАДОРЛАР ЮТУҒИ

ТЕРМИЗ. («Совет Ўзбекистони» мухбири). Денов районидаги Ленин орденли Ҳазорбоғ совхозининг чорвадорлари чўчқачиликни ривожлантириш туфайли давлатга гўшт топшириш планини Сурхондарёда биринчи бўлиб бажармоқдалар. Улар яқинда 1110 бош бўрдоқи чўчқани гўштга топшириб, тўққиз ойлик планни ошириб бажардилар. Ҳар бош чўчқанинг ўртача тирик вазни 118 килограммни ташкил этди.

А. ХАЛИЛОВ.

ВЛКСМ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ

МОСКВА, 20 январь. (ТАСС). Бугун Москвада ВЛКСМ Марказий Комитетининг учинчи пленуми иш бошлади. Пленум кун тартибида қуйидаги масалалар бор: КПСС XXIV съездини муносиб кутиб олиш борасида комсомол ташкилотларининг иши тўғрисида, бошланғич комсомол ташкилотларининг фаолиятини янада яхшилаш чоралари тўғрисида. Пленумни ВЛКСМ Марказий Комитетининг биринчи секретари Е. М. Тяжельников очди.

Пленум ишида КПСС Марказий Комитетининг, министрликлар ва идораларнинг масъул ходимлари, жамоат ташкилотларининг вакиллари қатнашмоқда.

ҚЎШМА АХБОРОТ

Бирлашган Араб Республикаси президенти Анвар Садатнинг таклифига биноан СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний ва унинг ҳамроҳлари 1971 йил 13 январдан 19 январгача расмий визит билан Бирлашган Араб Республикасида бўлдилар. Улар Асвон гидроэнергетика комплекси қурилишининг тамомланиши ва бу комплекснинг ишга туширилиши муносабати билан 15 январда Бирлашган Араб Республикаси ўтказган тантаналарда қатнашдилар. Улар Қоҳира ва Искандарияда бўлган вақтларида Бирлашган Араб Республикаси халқининг меҳнат зафарлари билан ҳам танишдилар.

Н. В. Подгорний Бирлашган Араб Республикасида бўлган вақтида БАР Президенти Анвар Садат билан учрашди ва суҳбатлашди.

Қўшма ахборотда бундай дейилади: самимий ва тўла ҳамжиҳатлик вазиятида ўтган музокаралар давомида СССР билан Бирлашган Араб Республикаси ўртасидаги дўстона алоқаларни ва ҳар томонлама ҳамкорликни ривожлантириш масалалари юзасидан, шунингдек халқаро аҳволнинг актуал проблемалари юзасидан кенг фикрлашиб олинди.

Томонлар ҳар иккала мамлакат ўртасидаги муносабатларнинг аҳволига юксак баҳо беришди. Улар мамнуният билан шуни қайд қилдиларки, сиёсий, иқтисодий, мудофаа соҳаларида ва бошқа соҳаларда бўлган дўстона алоқалар ва самарали ҳамкорлик самимий дўстликка ҳамда ҳуқуқий жиҳатдан тўла тенглик ва бир-бирларини ҳурмат қилиш принципларига асослангандир. Араб томони Бирлашган Араб Республикасининг Исроил агрессиясига қарши олиб бораётган курашида Совет Иттифоқининг БАРни астойдил қўллаб-қувватлаётганлигига юксак баҳо берди ва бунинг учун ўз миннатдорчилигини билдирди. Бу ёрдам Миср халқининг агрессия кучларига бардош бериб гина қолмай, балки агрессия ҳануз давом этаётган бир пайтда ўз куч-қудратини тиклаб олиб, анча кучайтиришига ҳам имконият туғдирди.

Ҳар икки томон Асвон гидроэнергетика комплексининг қурилиши Совет Иттифоқи билан Бирлашган Араб Республикаси ўртасидаги қардошлик ва ҳамкорликнинг ёрқин ифодаси эканлигини алоҳида таъкидлади. Улар келгусида Совет—Миср ҳамкорлигини янада ривожлантиришга доир масалаларни муҳокама қилдилар. Совет Иттифоқи, жумладан, қишлоқ жойларни электрлаштириш, янги ерларни ўзлаштириш соҳасида, шунингдек бошқа соҳаларда Бирлашган Араб Республикасига қўлидан келган қадар ёрдам беради.

Бирлашган Араб Республикасининг раҳбарлари Асвон гидроэнергетика комплекси қурилишида Миср халқига катта ёрдам берганлиги учун Совет Иттифоқига самимий миннатдорчилик изҳор қилдилар ва бу комплексни ишга тушириш соҳасидаги ҳамма ишларни араб мутахассислари ихтиёрига топширгунга қадар комплекснинг самарали ишлашини таъминлашда техникавий ёрдам бериш учун бундан буён ҳам совет мутахассисларини чақириш ниятида эканликларини билдирдилар. Совет мутахассислари араб мутахассисларини ҳар томонлама тайёрлашга кўмаклашадилар.

Суҳбат вақтида Совет Иттифоқи Коммунистик партияси билан Араб Социалистик иттифоқи ўртасидаги дўстона алоқалар тўғрисидаги масала қараб чиқилди. Томонлар икки халқ ўртасидаги дўстлик алоқаларини мустаҳкамлаш учун турли даражадаги партия ходимлари делегацияларини бир-бирларига юбориб туриш кераклигини айтдилар.

Қўшма ахборотда яна бундай дейилади: Исроилнинг Бирлашган Араб Республикасига қарши ва бошқа Араб давлатларига қарши агрессияси натижасида Яқин Шарқда рўй берган хатарли аҳволга алоҳида эътибор қилинди. Исроилнинг агрессияси Араб шарқи халқларининг миллий озодлик ҳаракатини тўхтатишга интилаётган империалистик кучлар сиёсати умумий халқасининг яна бир бўғинидир. Исроил агрессив экспансиячилик сиёсатини ўтказмоқда. Империалистик кучлар ва аввало АҚШ доим қўллаб-қувватлаб келаётганлиги натижасидагина ана шу сиёсатни ўтказиш мумкин бўлди. Исроил Бирлашган Миллатлар Ташкилоти устави ва халқаро ҳуқуқ принципларини поймол этмоқда. Араб мамлакатларининг мустақиллиги, суверенитети ва территориал бутунлигига қарши агрессия қилмоқда.

Томонлар империализмга ва мустамлакачиликка қарши кураш принциплари борасида қарашларнинг бир хил эканлигини мамнуният билан қайд қилдилар, шунингдек Араб мамлакатлари ўртасидаги ҳамкорлик ривожланиб, мустаҳкамланиб бораётганлигини таъкидладилар. Бу ҳамкорлик Араб давлатларининг янада равнақ топиши ва юксалиши мақсадлари йўлида Исроилнинг жиноий сиёсатига барҳам бериш ва Исроил агрессияси оқибатларини тугатиш учун курашда муваффақият қозонишининг энг муҳим шартларидан биридир.

Томонлар Яқин Шарқ можаросини тинч бартараф қилиш масалаларини қараб чиқдилар ва Исроил қўшинларини оккупация қилинган барча Араб территорияларидан олиб чиқиб кетиш ва Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Хавфсизлик Кенгашининг 1967 йил 22 ноябрь резолюциясини тўла бажариш йўли билан, шунингдек Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг фаластиндаги Араб халқининг қонуний ҳуқуқларини тасдиқловчи резолюцияларини бажариш йўли билангина Яқин Шарқда адолатли ва мустаҳкам тинчлик ўрнатиш мумкин эканлигига астойдил ишонганликларини айтдилар.

Бирлашган Араб Республикасининг раҳбарлари Араб халқларининг Исроил агрессиясига қарши ва Исроилнинг қўллаб-қувватлаётган АҚШ агрессиясига қарши ҳаққоний курашини қўллаб-қувватлаш учун социалистик мамлакатларнинг биргалашиб ҳаракат қилишлари, хусусан Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар сиёсий маслаҳат комитетининг 1970 йил 2 декабрда Берлинда бўлиб ўтган кенгашининг Яқин Шарқда мустаҳкам тинчлик ва хавфсизлик ўрнатиш тўғрисидаги баёноти муҳим эканлигини таъкидладилар.

Совет томони Бирлашган Араб Республикаси раҳбарларини ва бутун Миср халқини ишонтириб айтдики, Совет Иттифоқи БАР халқининг Исроил агрессиясига қарши, Исроил томонидан босиб олинган барча Араб территорияларини озод қилиш учун, Яқин Шарқ можаросини ҳаққоний суратда бартараф қилиш учун олиб бораётган адолатли курашини бундан буён ҳам қўллаб-қувватлай беради.

Ҳозирги халқаро аҳволнинг бошқа актуал масалаларини муҳокама қилиш вақтида ҳам бир хил фикрлар изҳор қилинди. (ТАСС).

ДЎСТОНА ОИЛАДА

Доғистон АССРнинг 50 йиллиги

МАХАЧКАЛА, 19 январь. (ТАСС). КПСС область комитети ва республика Олий Советининг бу ерда ўтказилган қўшма тантанали мажлиси шонли сана — Доғистон АССРнинг ярим асрлик юбилейига бағишланди.

Президиумда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, РСФСР Министрлар Советининг Раиси Г. И. Воронов, КПСС область комитети бюросининг аъзолари, Доғистон АССР Олий Совети Президиумининг аъзолари, республика Министрлар Советининг раҳбарлари, шунингдек, қўшни республикалар, ўлка ва областлардан тантаналарда қатнашиш учун келган делегацияларнинг раҳбарлари ўтирибдилар.

Тантанали мажлисни КПСС Доғистон область комитетининг биринчи секретари М. — С. И. Умахонов очди.

Мажлис қатнашчиларининг гулдурос қарсаклари остида КПСС Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси фахрий президиумга сайланди.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, РСФСР Министрлар Советининг Раиси Г. И. Вороновга сўз берилади.

Сизларнинг ҳузурингизга келишдан олдин, деди Г. И. Воронов, мен КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг навбатдаги мажлисида қатнашган эдим. Сиёсий бюро аъзолари, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев сизларни ва сизлар орқали Доғистон ишчиларини, колхозчиларини, зиёлиларини, барча меҳнаткашларини катта ва порлоқ байрам билан — Доғистон АССР ташкил топганлигининг 50 йиллиги билан Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Совети номидан қизғин муборакбод қилишни менга топширишди.

Сизларни РСФСР Олий Совети Президиуми ва Россия Федерацияси ҳукумати номидан ҳам чин кўнгилдан муборакбод қилишга рухсат этгайсиз.

Улуғ Октябрь, деб давом этди нотиқ, мамлакатимизнинг барча халқларини, шулар қатори Доғистон халқларини ҳам ўз турмушларини социалистик негизда қайта қуриш учун курашга уйғотди ва руҳлантирди, уларга мустақил давлат бўлиб ривожланиш ҳуқуқини берди, хўжалик ва маданиятни тез юксалтирмоқ учун бутун шарт-шароитни вужудга келтирди. Социалистик революциянинг Доғистондаги ғалабаси Доғистон партия ташкилоти олиб борган актив фаолиятнинг натижаси бўлди. Доғистон коммунистлари Марказий Комитет раҳбарлигида меҳнаткашлар оммасининг Совет ҳокимияти учун, ўзларининг бутун турмушларини социалистик негизда қайта қуриш учун олиб борган курашида ҳар доим биринчи сафда турдилар.

Г. И. Воронов эслатиб айтдики, Доғистон халқининг Советлар ҳокимияти ва янги жамият қуриш учун олиб борган курашининг бутун тарихи улуғ Ленин номи билан ва у вужудга келтирган большевиклар партияси билан чамбарчас боғланган.

Чор Россиясининг ўтмишда қаровсиз, қолоқ ўлкаси фақат бир авлоднинг умри давомидагина ривожланган социалистик республика бўлиб қолганлигини бугун биз фахрланиб қайд қилмоқдамиз, деди Г. И. Воронов, Совет ҳокимиятининг байроғи остида, Коммунистик партия раҳбарлигида Доғистон шундай ажойиб йўлни босиб ўтдики, натижада у майда кустарчилик корхоналаридан замонавий саноат корхоналарига, алмисоқдан қолган омоч, бўйинтуруқдан трактор ва комбайнга, жинчироқдан қудратли Чиркай ГЭСига, зулмат ва қолоқликдан ёппасига саводхонликка, миллий адоватлардан халқларнинг қардошларча дўстлигига ўтди.

Сўнгра нотиқ, республика меҳнаткашларининг саноатни ривожлантириш, қишлоқ хўжалигини юксалтириш ишидаги муваффақиятларига тўхталиб ўтди.

Ўртоқ Л. И. Брежнев радио ва телевидение орқали сўзлаган янги йил нутқида уқтириб ўтганидек, «Ютуқларимизнинг ҳаммаси совет кишилари қилган фидокорона меҳнатнинг, кўп миллатли улуғ Ватанимиздаги барча республикаларда қаҳрамон ишчилар синфи, колхозчи деҳқонлар, халқ зиёлилари, меҳнаткашлар иродаси билан ҳаракатлари бирлигининг натижасидир, Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ўтказаётган тўғри сиёсатнинг якунидир».

(Давоми иккинчи бетда).

ДЎСТОНА ОИЛАДА

(Боши биринчи бетда).

Бугун биз юбилей кунида, деб давом этди Г. И. Воронов, Доғистон АССР халқ хўжалигини ривожлантиришдаги катта ютуқларни қайд қилар эканмиз ўзининг фидокорона меҳнати билан бу ўлкани ўзгартириб юборган, ўз қўли билан янги шаҳарлар ва заводларни, колхозлар ва совхозларни барпо қилган, ҳар хил моддий бойликлар яратиб берган кишиларга чин кўнгилдан ташаккур изҳор этмоғимиз керак.

Совет ҳокимиятининг Доғистон республикасига [illegible] халқ [illegible] яққол [illegible] Доғистон АССР-[illegible] ма-[illegible]

Тор халқларнинг хотин-қизлари озод қилинганлиги, уларга эркаклар билан тенг ҳуқуқ бериб қилинганлиги, [illegible] тортилганлиги, Совет ҳокимиятининг [illegible] бўлди. Доғистон хотин-қизлари орасида ҳозирги кунда йирик олимлар, давлат ва партия ходимлари, [illegible] адабиёт ва санъат арбоблари оз эмас.

Коммунистик партия ленинча миллий сиёсатни оғишмай ўтказиб келганлиги ва ўтказаётганлиги натижасида, деб давом қилди Г. И. Воронов, Доғистон АССРда жуда катта социал иқтисодий ўзгаришлар вужудга келди, республиканинг маданияти мисли кўрилмаган даражада равнақ топди ва халқ фаровонлиги ошди. В. И. Лениннинг Кавказ халқларининг мустаҳкам иттифоқи «буржуазия шароитида» мисли кўрилмаган ва буржуазия тузумида мумкин бўлмайдиган миллий тотувликнинг намунасини вужудга келтиради» деган умиди рўёбга чиқди.

Тинч қурилиш йилларида ҳам, шунингдек, Улуғ Ватан урушининг даҳшатли йилларида ҳам мамлакатимиз халқлари каби Доғистон меҳнаткашлари ҳам марксизм-ленинизмнинг улуғ ғояларига, халқлар дўстлиги, совет ватанпарварлиги ғояларига ўзларининг садоқатларини амалда исботладилар. Республика байроғида Доғистон халқининг меҳнатдаги ва жангдаги шижоатларини кўрсатувчи қўшалоқ орден — Меҳнат Қизил Байроқ ордени билан Ленин ордени ярқираб турибди.

Г. И. Воронов партия режалари амалга оширилаётганлиги тўғрисида гапириб айтдики, КПСС XXIII съезди, КПСС Марказий Комитетининг 1969 йил декабрь ва 1970 йил июль Пленумлари ижтимоий ишлаб чиқаришнинг самарадорлигини тинимсиз ошириш, техника тараққиёти ва ишлаб чиқаришга раҳбарлик асосларини такомиллаштириш асосида меҳнат унумдорлигини ҳар томонлама ошириш, халқ хўжалигида моддий ва меҳнат ресурсларидан фойдаланишни тубдан яхшилаш вазифасини қўйди.

Фан ва техниканинг энг янги муваффақиятларини ишлаб чиқаришга жорий қилиш планлари бажарилмаётганлигини кўрсатувчи, айрим корхоналарда қўл меҳнатининг салмоғи ҳануз катта эканлигини кўрсатувчи битта-яримта фактларга ҳали ҳам дуч келмоқдамиз, янги ишга тушрилаётган ишлаб чиқариш қувватлари кўпинча секинлик билан ўзлаштирилаётганлиги сингари ҳолларни кўриб турибмиз, деди нотиқ. Бир қанча жойларда янги қурилган корхоналар иш билан тўла таъминланмаган ҳолда ишлаб турибди. Ускуналардан етарли равишда фойдаланилмаётир. Бундай камчиликлар Доғистон саноат корхоналари ишларида ҳам содир бўлмоқда. Республиканинг партия, совет ва хўжалик органлари ускуналардан фойдаланишни яхшилаш, ҳар бир корхонада смена бўлиб ишлаш коэффициентини ошириш тадбирларини тубдан ишлаб чиқиб, амалга оширсалар жуда яхши иш қилган бўлур эдилар, деди Г. И. Воронов.

Г. И. Воронов Доғистон қишлоқ хўжалигида қишлоқ хўжалик экинларининг ҳосилдорлигини, чорванинг маҳсулдорлигини ошириш ва чорва туёғини кўпайтириш учун ҳали ҳам ҳамма чоралар кўрилмаётганлигини айтиб, суғориладиган ерлардан янада самаралироқ фойдаланиш зарурлигига алоҳида эътиборни жалб қилди.

Партия Марказий Комитети ва Совет ҳукумати республика меҳнаткашларига анча катта ёрдам беришди. Зилзиладан зарар кўрган шаҳарлар ва районларда 1970—1973 йилларда давлат капитал маблағи ҳисобидан бир миллион бир юз минг квадрат метр уй-жой майдони қуриш, 35 минг ўқувчига мўлжалланган янги мактаблар, 3,5 минг ўринли касалхоналар, 5700 болага мўлжалланган мактабгача тарбия муассасалари ва бошқа кўпгина маданий-маиший объектлар қуриш мўлжаллаб қўйилди. Г. И. Воронов бу ёрдам вайрон бўлган жойларни қайта тиклаб олишни таъминлабгина қолмасдан шу билан бирга меҳнаткашлар турмушининг уй-жой ва маданий-маиший шароитини ҳам анча яхшилайди, деб уқтириб ўтди.

Нотиқ 1970 йилнинг якунларига тўхталиб эслатиб ўтдики, 1970 йил халқимиз ҳаётида, чет эл мамлакатларидаги юз миллионлаб меҳнаткашлар ҳаётида алоҳида йил бўлди. Бутун тараққийпарвар инсоният В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини тантанали нишонлади. Шонли Ленин юбилейини байрам қилиш марксизм-ленинизм тантанасининг, социализм ва коммунизм эришган жуда катта муваффақиятларнинг улуғвор намойишига, ҳозирги замон революцион кучларининг кўригига айланди.

Совет кишилари учун 1970 йил шу билан бирга саккизинчи беш йилликни тугаллаш йили ҳам бўлди. Ҳозир биз фахрланиб шуни айтишимиз мумкинки, деди Г. И. Воронов, КПСС XXIII съездининг Директивалари асосий социал иқтисодий кўрсаткичлар бўйича — миллий даромад, саноатни, транспорт ва қишлоқ хўжалигини ривожлантириш ҳажми ва суръатлари, меҳнаткашлар турмушининг фаровонлигини ва маданий савиясини ўстириш бўйича муваффақиятли бажарилди. Беш йилликни Доғистон АССР ҳам муддатидан олдин бажарди.

Бизнинг Ватанимиз коммунизмнинг моддий-техника базасини вужудга келтириш йўлида яна бир катта қадам қўйди, Ватанимизнинг иқтисодий ва мудофаа қудрати ошди. Мана шунинг ўзи саноат ва қишлоқ хўжагини янада ривожлантириш, экономикани бошқариш методларини такомиллаштириш борасида партия ишлаб чиққан чораларнинг ҳаётийлигини ҳаммадан кўра яхшироқ кўрсатиб турибди, Совет Иттифоқи Коммунистик партияси нақадар катта ташкилотчилик ва сиёсий иш олиб бораётганлигидан далолат бериб турибди.

Ҳозир бизнинг Коммунистик партиямиз, деб давом қилди нотиқ, ўзининг навбатдаги XXIV съезди сари бормоқда. Ленин партиясининг ҳар бир съезди, бутун совет халқининг ҳаётида катта тарихий воқеадир. Шу сабабли партия съездига тайёргарлик ҳамма жойда совет кишиларининг сиёсий активлиги ва меҳнат ғайрати ғоят юксалган, бу ажойиб воқеани муносиб кутиб олиш учун оммавий социалистик мусобақа авж олаётган вазиятда ўтмоқда.

КПСС XXIV съезди Ватанимизнинг иқтисодий қудратини, совет халқининг маънавий-сиёсий бирлигини мустаҳкамлаш борасида партиямиз қилган жуда катта бунёдкорлик ишларини якунлайди, коммунистик қурилишнинг янги вазифаларини белгилаб беради, мамлакат халқ хўжалигини ривожлантиришнинг янги беш йиллик планига оид Директиваларни кўриб чиқиб, тасдиқлайди.

Навбатдаги беш йиллик, деди Г. И. Воронов, Доғистон АССРда саноат ва қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини жадал ривожлантириш учун кенг истиқбол очиб беради.

Сўнгра, Г. И. Воронов халқаро аҳвол, Совет Иттифоқининг ташқи сиёсати масалаларига тўхталиб ўтди.

Шундан сўнг у СССР Олий Совети Президиумининг Доғистон Автоном Совет Социалистик Республикасини Октябрь Революцияси ордени билан мукофотлаш тўғрисидаги Фармонни ўқиб эшиттирди.

Г. И. Воронов Ватаннинг юксак мукофотини мажлисдагиларнинг гулдурос қарсаклари остида республика байроғига тақиб қўйди.

Г. И. Воронов КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Советининг КПСС Доғистон область комитети, Доғистон АССР Олий Совети Президиуми, Доғистон АССР Министрлар Советига йўллаган табрикномасини ўқиб берди. Тантанали мажлис қатнашчилари бу табрикни гулдурос, давомли қарсаклар билан кутиб олишди.

Г. И. Воронов РСФСР Олий Совети Президиуми ва РСФСР Министрлар Советининг табрикномасини топширди. Бу табрикномани Доғистон АССР Олий Совети Президиумининг Раиси Ш. М. Шамхалов ўқиб эшиттирди.

Г. И. Воронов нутқи зўр эътибор билан тингланди ва қарсаклар билан бир неча бор бўлиниб турди.

Шундан кейин КПСС Доғистон область комитетининг биринчи секретари М. — С. И. Умахонов «Доғистон АССРнинг 50 йиллиги» тўғрисида доклад қилди. М.— С. И. Умахонов юксак мукофот учун, Доғистон халқларига нисбатан изҳор қилган яхши истаклари ва табриклари учун тантанали мажлис қатнашчилари номидан, республиканинг барча меҳнаткашлари номидан Коммунистик партия Марказий Комитети ва унинг жанговар штаби—Сиёсий бюрога СССР Олий Совети Президиуми ва Совет ҳукуматига қизғин ташаккур билдирди. У РСФСР Олий Совети Президиумига ва Россия Федерацияси Министрлар Советига ҳам самимий ташаккур изҳор қилди.

Доғистон меҳнаткашлари, деди докладчи, катта миллий байрамни В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги байрами ва Совет Иттифоқи ленинчи Коммунистик партиясининг навбатдаги съездига тайёргарлик сиёсий активлик ва меҳнат ғайратини кучайтириб юборган бир вазиятда нишонлаётганликлари қувончли бир ҳолдир. Доғистон меҳнаткашлари Совет Иттифоқи Коммунистик партияси раҳбарлигида иқтисодий социал-сиёсий ва маданий тараққиётда жуда катта муваффақиятларга эришдилар.

М. — С. И. Умахонов Доғистон халқларининг Совет ҳокимияти йилларида босиб ўтган шонли йўлини таърифлаб, республика саноати, қишлоқ хўжалиги, маданияти ва меҳнаткашлар фаровонлигининг ўсишига доир ёрқин рақамлар келтирди.

Доғистон меҳнаткашлари, деб таъкидлади докладчи, шу нарсани жуда яхши биладиларки, социал-сиёсий ғалабалар экономика ва маданиятни ривожлантириш соҳасида эришилган муваффақиятлар уларнинг ўз меҳнати натижаси бўлибгина қолмай, балки улуғ Ватанимиздаги барча халқларнинг ўсиб, мустаҳкамланиб бораётган ҳамкорлиги ва ўзаро қардошларча ёрдами натижаси ҳам бўлди. Мамлакатимиз халқлари социалистик интернационализми ва дўстлигининг қудратли кучи ўтган йил май ойида, бир қанча шаҳар ва районларда кучли зилзила бўлган пайтда жуда яққол намоён бўлди. Республикамиз бошига ана шу оғир кулфат тушган вақтда ўзини ёлғиз деб ҳис этмади. Биз, деди М. — С. И. Умахонов, зилзила оқибатларига қарши курашнинг дастлабки пайтларидаёқ партиямиз Марказий Комитетининг оталарча ғамхўрлигини сездик.

Ўртоқлар, тантанали мажлиснинг ҳамма қатнашчилари номидан, Доғистон ишчилари, колхозчилари ва зиёлилари, барча меҳнаткашлари номидан Доғистон халқларига доим оталарча ғамхўрлик қилиб, ҳар томонлама ёрдам бераётганликлари учун ленинчи Марказий Комитетга, унинг КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев бошчилигидаги Сиёсий бюросига самимий ташаккуримизни изҳор қилишга ижозат бергайсиз.

М. — С. И. Умахонов тантанали мажлис минбаридан туриб коммунистик қурилишнинг ҳамма босқичларида беғараз қўллаб-қувватлаб ёрдам берганликлари учун доғистонликларнинг оғаси— улуғ рус халқига, кўп миллатли Совет Ватанидаги барча қардош халқларга самимий муҳаббат ва миннатдорчилик туйғуларини изҳор қилди.

Ҳозирги тантанали кунда, деди нотиқ, КПСС Марказий Комитетини, Совет ҳукуматини ишонтириб айтамизки, Доғистон АССР меҳнаткашлари бундан буён ҳам Улуғ Октябрнинг муқаддас байроғига, марксизм-ленинизмнинг ўлмас ғояларига, коммунизм ғояларига содиқ бўлиб қоладилар.

Шундан кейин Доғистон меҳнаткашларининг вакиллари ва республиканинг меҳмонлари сўзга чиқдилар. Нотиқлар КПСС XXIV съездига тайёргарлик муносабати билан корхона, совхоз, колхоз қурилишларнинг коллективларида меҳнат ғайрати ғоят ўсганлиги тўғрисида гапирдилар. Улар съездлар ўртасидаги даврда Коммунистик партия, унинг ленинчи Марказий Комитети беш йилликпланни муваффақиятли тугаллаш, совет халқининг фаровонлигини ошириш йўлида кенг кўламда ташкилотчилик ва сиёсий иш олиб борганлигини таъкидладилар. Сўзга чиққан ўртоқлар КПСС ва Совет ҳукуматининг ички ва ташқи сиёсатини тамомила маъқуллаб, совет кишилари партия томонидан қўйилган вазифаларни муваффақиятли ҳал этиш учун куч-ғайрат ва меҳнатларини аямайдилар деб уқтириб ўтдилар.

Республика Министрлар Советининг Раиси А. Д. Умалатов Доғистон АССР меҳнаткашлари номидан гапириб, кўп миллатли Доғистон шаънига айтган самимий сўзлари учун, юбилей муносабати билан чин кўнгилдан муборакбод қилганликлари учун меҳмонларга қизғин ташаккур билдирди.

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Советига якдиллик билан табрикнома, шунингдек, РСФСР Олий Совети Президиуми ва Россия Федерацияси Министрлар Советига табрикнома қабул қилинди.

Тошкентдаги трактор йиғув заводининг ишчиси В. Азаров коллектив ўртасида обрў-эътибор қозонган. Ҳамкасблари унинг номини алоҳида ҳурмат билан тилга олишади.

А. Тўраев фотоси.

ФАН ВА ҲАЁТ

«ТОШКЕНТ» НАВЛАРИНИНГ ИЖОДКОРИ

Ҳамиша шундай бўлган. Ҳаётда, кишилар олдида кўндаланг бўлиб қолган проблемалар фан зиммасига янги-янги вазифаларни юклаган. Шу тариқа ҳаётнинг юксалиши билан бир қаторда фан ҳам ривожланиб борган.

Энг оддий мисол сифатида биз ҳозирги кунда фан олдида турган вилтга қарши кураш масаласини олиб кўрайлик. Маълумки, республикамиз пахтачилигининг ривожига вилт касаллиги айниқса кейинги йилларда ёмон таъсир эта бошлади. Ўз-ўзидан маълумки, кўп сонли олимларимиз бу соҳада илмий-тадқиқот ишлари олиб боришга киришдилар. Фан оламида вилт жумбоғи анча илгариданоқ маълум. Бу соҳада турли-туман йўналишларда тадқиқот ишлари олиб борилган. Лекин «ўжар» вилт касаллиги олимларга ҳа деганда бўй беравермас эди.

Кейинги йилларда вилтга чидамли пахта навини яратиш соҳасида Ўзбекистон ССР Фанлар академияси ўсимликлар экспериментал биологияси институтининг вилтга чидамлилик генетикаси лабораторияси мудири, биология фанлари кандидати Содиқ Мираҳмедов катта муваффақиятга эришди. У ёввойи мексиканум ғўзасини эрта пишар, ҳосилдор, лекин вилтга чидамсиз «С-4727» навли ғўза билан чатиштириб, олинган дурагайни яна маданий ғўза билан чатиштириш тажрибасини ўтказиб кўрди ва вилтга чидамли, серҳосил «Тошкент-1», «Тошкент-2» ва «Тошкент-3» янги навларини яратишга муваффақ бўлди.

Шундай дейиш осон. Гўё бир-икки уринишдан сўнг пахтакорларнинг жонига аро кирган мана шу машҳур нав яратилгандек туйилади кишига. Лекин аслида бундай эмас. С. Мираҳмедов жуда муҳим ва салмоқли натижа билан якунланган бу ишини бундан бир неча йил муқаддам бошлаган эди. У жаҳон селекциясида мавжуд бўлган барча ёввойи ғўзаларнинг уруғларини тўплашга киришди. Уларни юқорида айтиб ўтганимиздек усул билан чатиштириш натижасида ёввойи навнинг вилтга чидамлилик хусусияти маданий навга ўта бошлади. Дастлабки тажрибаларнинг ижобий йўналиши олимнинг ғайратига-ғайрат қўшиб юборди. Яна хилма-хил тажриба, синаш ишларини дадиллик билан давом эттира бошлади. Ниҳоят, олим ёввойи мексика нави ғўзасининг хусусиятлари маданий навларга ўтишининг асосий генетик қонуниятини кашф этди. Илгари газетамизда айтиб ўтилганидек, «оддий тажриба катта бир қонуниятни кашф қилиш билан якунланди, фан хазинасига бебаҳо бойлик қўшилди».

1969 йили «Тошкент-1», «Тошкент-2» ва «Тошкент-3» янги пахта навлари Ўзбекистоннинг бир неча колхозларида экилиб, синаб кўрилди. Айни пайтда бу навлар республикамизнинг янги пахта навларини синаш учун ажратилган еттита нав синаш участкаларида ҳам экилди. Пахтачилигимизнинг энг зўр мутахассислари бу навларнинг хусусиятларидан хабардор бўлишгач, илгари пахтачиликни ривожлантиришда катта роль ўйнаган «108-Ф» навига қараганда вилтга ниҳоятда чидамли, серҳосил ва эрта пишар эканлигига тан беришди. Масалан, янги навларнинг вертициллёз вилтидан зарарланиш даражаси ҳамма жойда 1-6 процентни ташкил қилгани ҳолда, «108-Ф» навли пахтанинг 90-96 проценти ана шундай вилт билан касалланди. Айниқса, «Тошкент-1» ва «Тошкент-3» навлари эрта пишар бўлиб, улар «108-Ф» навли пахтага нисбатан 4-8 кун олдин етилиши аниқланди.

Зар қадрини заргар билади деганларидек, биз республикамиз областларида бўлганимизда миришкор пахтакорларимиз янги навларга ниҳоятда ихлос қўйганликлари, уни яратаётган олимлар ҳақида эса энг илиқ ва самимий истаклар билдираётганликларининг гувоҳи бўлдик. Мана, масалан, Фарғона область Ленинград районидаги Энгельс номли колхоз раиси, Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати Мирзаҳмад Деҳқонов бу навлар ҳақида бундай дейди:

— Яхши иш дарров эл оғзига тушади. Бу янги нав уруғлар ҳали танқис пайтда бригада бошлиқларимиз ўртасида талаш бўларди. Ҳатто дилсиёҳликлар ҳам бўлар эди. «Тошкент» навлари, энг муҳими, деҳқоннинг меҳнатини рўёбга чиқарди. Ишимизни қулайлаштирди, хазинамизни бойитди, вилт балосини сезиларли даф этди...

Бундай юксак баҳони ҳозир деярли ҳамма деҳқонлардан эшитиш мумкин. Шунинг учун ҳам «Тошкент» навлари ўтган йили Андижон, Фарғона, Наманган, Тошкент, Самарқанд областларида салкам 10 минг гектар ерга экилди. Республика Қишлоқ хўжалик министрлигининг плани бўйича бу йил «Тошкент» навлари 200 минг гектар ерга, янаги йилдан эса вилт билан зарарланган барча майдонларга экилади.

Бу муҳим кашфиёт муаллифи ҳақида ҳам икки оғиз сўзлаб ўтсак. У Тошкентда деҳқон оиласида туғилган. Қишлоқ хўжалик институтини тугатгач Қарши, Бувайда, Қоракўл районларида агроном бўлиб ишлаган. Аспирантурани тугатгач, биология фанлари кандидати илмий даражасини олган. У ҳозирнинг ўзидаёқ 30 дан ортиқ илмий иш яратди.

Ҳамиша шундай бўлган. Қўлга киритилган ҳар бир ютуқ, ҳар бир катта кашфиёт ўз изидан бошқаларини ҳам эргаштириб келади. Пахтачилигимиз, республикамиз фани истеъдодли олим Содиқ Мираҳмедовдан ҳали кўп нарсалар олишига ишончимиз комил.

О. УСМОНОВ.

ҚАРДОШ РЕСПУБЛИКАЛАРДА

ТУРКМАНИСТОН ССР БЎЙЛАБ

ИЛҒОРЛАР

2-тикувчилик фабрикасининг чеварлари шу кунларда ҳар қачонгидан ҳам яхши ишламоқдалар. Уларнинг фидокорона меҳнатлари туфайли фабрика савдо ташкилотларига ҳар куни 4500 сўмлик кийим-бош жўнатмоқда. Тикувчи-мотористкалардан Антонина Кимнова, Дуват Қурбонова, Надежда Носова каби илғорлар смена топшириқларини доимо ошириб адо этаётирлар.

Фабрикада болалар кўйлаги тикиладиган цех реконструкция қилинади. Биринчи кварталда 30 та янги модель асосида кийим ишлабчиқариш ўзлаштирилади.

МЎЛ ҲОСИЛНИ КЎЗЛАБ

«Байрамали» пахтачилик совхозининг заршунослари ўтган йили давлатга ўн минг тоннага яқин «оқ олтин» топширдилар.

Бу йил беш минг гектар ерга чигит экиш кўзда тутилган. Ерларни шудгордан чиқариш ишлари поёнига етказилмоқда. Бу муҳим ишга ўттиздан ортиқ ҳайдов трактори ажратилган. Экин экиладиган майдонларнинг ҳаммаси шудгорлашдан илгари суперфосфат билан ўғитланди. Ўғитларнинг барчаси самолётлар ёрдамида сепилди.

ҚУДРАТЛИ ТЕПЛОВОЗ

МАРИ. Пўлат магистралларида 2ТЭ10Л серияли янги тепловозлар пайдо бўлиб қолди. Машинистлар бу локомотивни юқори баҳоламоқдалар. 6 минг от кучига эга бўлган бу қудратли тепловоз 3800 тонналик эшелонни соатига 75 километр тезликда торта олади.

КОЛЛЕКТИВ МУВАФФАҚИЯТИ

Тошовуз пахта тозалаш заводининг коллективи ўтган йилнинг 11 декабридан бошлаб янги беш йиллик ҳисобига ишлай бошлаган эди. Улар янги йил арафасида пландан ташқари 2600 тонна тола ишлаб чиқариб, янги йилни муносиб кутиб олишди.

Заводнинг ғалабасида Султон Полвонов бошлиқ бригаданинг катта ҳиссаси бор. У бошлиқ бригада аъзолари бу йил мамлакат тўқимачиларига фақат юқори сифатли тола етказиб бериш учун курашмоқдалар.

БУЮК ТАЪЛИМОТ

В. И. ЛЕНИННИНГ ПАРТИЯ ТЎҒРИСИДАГИ ТАЪЛИМОТИНИНГ ҲАЁТБАХШ КУЧИ

В. И. Лениннинг буюк тарихий хизматларидан бири шуки, у янги типдаги пролетар партиясини барпо этди, ишчилар синфи ижтимоий-сиёсий ташкилотининг олий формаси бўлган партия тўғрисидаги таълимотни ишлаб чиқди. В. И. Лениннинг партия тўғрисидаги таълимотининг ҳаётбахш кучи Улуғ Октябрь социалистик революциясининг ғалабаси, СССРда социализм ғалабаси ва коммунизм қурилиши практикаси билан, жаҳон социалистик ҳамдўстлигининг муваффақиятлари, коммунистик ва ишчи партиялар раҳбарлик қилаётган барча мамлакатлар ишчилар синфининг кураши билан синовдан ўтди ва тасдиқланди.

Ленин янги типдаги партияни, социалистик революция ва пролетариат диктатураси, социализм ва коммунизм қурилиши партиясини барпо этди. Владимир Ильич томонидан 1903 йилда асос солинган большевиклар партияси ана шундай партия бўлиб қолди. У бир неча ўн йиллар мобайнида партияни ҳам Россия ишчилар ҳаракатидаги, ҳам халқаро ишчилар ҳаракатидаги ўнг ва «сўл» оппортунизмига қарши курашда тарбиялади, революцион жанглар алангасида чиниқтирди.

* * *

Лениннинг партия тўғрисидаги таълимоти — марксизм-ленинизмнинг туб проблемаларидан бири. Уни эътироф этмайдиган, уни амалга оширмайдиган, оғизда тан олиш билангина кифояланган киши амалда бу таълимотдан йироқ туради. Ишчилар синфининг барча душманлари марксизм-ленинизмни ғоявий ва ташкилий жиҳатдан қуролсизлантиришга уриниб, ўз зарбаларини аввало коммунистик ва ишчи партияларига қарши қаратаётганлиги тасодифий эмас.

Янги типдаги партия бўлган большевистик партияни барпо этар экан, Ленин Маркс ва Энгельс томонидан ишлаб чиқилган партия тўғрисидаги назарий қоидаларга, уларнинг биринчи коммунистик ташкилот — Коммунистлар союзи, ундан кейин эса I Интернационални барпо этишдаги тажрибаларига асосланди. Лекин янги тарихий шароитда, империализм ва пролетар революциялари шароитида партия тўғрисидаги таълимотни янада чуқурроқ ва ҳар томонлама ишлаб чиқиш, ишчилар синфини уюштиришнинг янги формаларини яратиш керак эдики, бу вазифани Ленин бажарди. Буржуа сохталаштирувчилари масалани шундай қилиб қўйишга уринадиларки, гўё Ленин партиянинг моҳиятини, унинг жамият ҳаётини қайта ўзгартиришдаги ролини тушунишда Маркс ва Энгельс қарашларидан чекинган эмиш. Бу қип-қизил ёлғон гап. Ҳақиқатда эса Ленин янги тарихий вазиятда умуман марксизмни қандай ривожлантирган бўлса, илмий коммунизм асосчиларининг партия тўғрисидаги таълимотини ҳам шу тариқа ривожлантирди.

Ленин партияни аввало меҳнаткашларнинг илғор вакилларидан иборат бўлган ишчилар синфининг сиёсий ташкилотчиси ва раҳбари деб биларди. «Партия, — деб кўрсатган эди Владимир Ильич, — синфнинг онгли, илғор қатламидир, унинг авангардидир» (Асарлар, 19-том, 422-бет). Бу қисқа таърифда партиянинг роли ҳам, унинг доҳийлик, олдинда бориш, ўзи билан бирга ишчилар синфини ва барча меҳнаткашларни олға томон олиб боришдан иборат миссияси ҳам очиб берилган.

Партия бундай кучни қаердан олади? Нима учун у ишчилар синфининг авангарди бўлишга қодир? Шунинг учунки деб, тушунтирган эди Ленин, партия революцион назария билан, ижтимоий тараққиёт қонунлари, синфий сиёсий кураш қонунлари, революция қонунлари билими билан қуролланган. Ҳаёт Лениннинг, илғор назария билан қуролланган партиягина илғор курашчи ролини бажара олиши мумкин, деган қоидасини тўла тасдиқлади. Бундай назария, партия фаолиятининг ғоявий асоси буюк революцион таълимот — марксизм ленинизмдир.

Революцион назарияга амал қилиб, ишчилар ҳаракатига илмий коммунизм ғояларини сингдира бориб, ишчилар синфи ва барча меҳнаткашларни сиёсий ва ғоявий жиҳатдан тарбиялаб бориб, партия омманинг сиёсий доҳийси, илҳомлантирувчи ва уюштирувчи кучи бўлиб майдонга чиқмоқда. В. И. Ленин айтганидек, партиянинг асосий вазифаси шундан иборатки, у ишчилар синфини уюштириши ва уни сиёсий ҳокимиятни эгаллашга томон олиб бориши, меҳнаткашларнинг устози, раҳбари бўлиши, бутун халқни социализмга олиб бориши, буржуазияга қарши курашда янги ижтимоий тузум барпо этиши, социалистик ва коммунистик асосларда жамиятни тубдан қайта ўзгартириши керак.

Ленин таълимоти ва ҳаёт шуни тўла тасдиқладики, социализм қурилишида эски жамият кучлари ва анъаналарига қарши синфий курашни давом эттирувчи пролетариат диктатураси асосий қурол бўлиб майдонга чиқади. Бу кураш пролетариат ҳукмрон синф бўлиб қолганлиги учун янги шароитда юз беради. У эски тартибларни тиклашга уринувчи ағдариб ташланган синфларнинг жон-жаҳди билан қаршилигини, контрреволюцион исёнларни, фитналарни, идеологик диверсияларни ва ҳоказоларни бостиришга қаратилган. Шуларни эътиборга олиб, Ленин бундай деб ёзган эди: «Темирдек мустаҳкам ва курашда чиниққан партия бўлмаса, шу синф ичидаги виждонлиларнинг барчаси ишонадиган партия бўлмаса, омманинг кайфиятидан хабардор бўлиб турадиган ва унга таъсир кўрсата оладиган партия бўлмаса, бундай курашни муваффақият билан олиб бориш мумкин эмас» (Асарлар, 31-том, 30-бет).

Ленин янги ижтимоий тузум — социализмни барпо этишнинг қанчалик қийинлиги ва мураккаблигини, янги жамият қурилишига раҳбарлик қилишда партиянинг роли буюклиги, кўпқирралигини башорат қилган эди. Буни тарих тасдиқлади, ҳозирги замон эса уни янгидан-янги далиллар билан исботламоқда.

Ленин партиянинг ташкилий асосларини, партия ҳаётининг нормаларини ва партия раҳбарлиги принципларини жуда чуқур ишлаб чиқди. Коммунистик партия ленинча қурилиш асосларининг асоси — бу демократик централизм принципидир. Бу принцип централизм ва партия ички демократиясини бир-бири билан органик равишда уйғунлаштириб, партияни жонли, актив, ташаббускор организмга айлантиради. У партиянинг муайян мақсадни кўзлаб ҳаракат қилишини, ҳаракат бирлигини назарда тутади, партия ташкилотлари, партия барча аъзоларининг активлигини таъминлайди.

Демократик централизмнинг моҳияти шундаки, партиянинг барча ташкилотларига раҳбарлик бир марказдан туриб, партия Устави ва программаси асосида амалга оширилади, қуйи ташкилотлар юқори ташкилотларга бўйсунади; партиянинг демократик характери партия барча аъзоларининг тенг ҳуқуқлилигидан, уларнинг активлиги ва ташаббускорлигидан, партия барча органларининг сайланиб қўйилиши, ўзгартирилиши ва ҳисобот бериб туришидан иборат. Централизм ва партия ички демократияси — бу бир-бирига ўхшаш нарса эмас, балки бир бутуннинг бир-бири билан органик боғлиқ бўлган икки жиҳатидир.

Ғоявий мухолифларимиз, буржуа сохталаштирувчилари, ҳар хил ревизионистлар бу принципга ёпишаётганлиги бежиз эмас. Улар партиянинг уюшқоқлик қудрати асосига путур етказмоқчи, унинг жамият ҳаётидаги ролини камситмоқчи бўладилар. Ленин томонидан ишлаб чиқилган демократик централизм принципи ишчилар синфи сиёсий партияси қурилишининг бузилмас асоси бўлиб, бутун халқаро коммунистик ҳаракат учун, ҳар бир марксча-ленинча партия учун жуда катта аҳамиятга эга. Ундан чекиниш ҳаёт кўрсатаётганидек, жуда оғир оқибатларга олиб келади.

Ленин томонидан ишлаб чиқилган партия раҳбарлиги методлари ҳам демократик централизм билан органик боғлангачдир. Партияга раҳбарлик методларининг энг асосийси, Владимир Ильич айтганидек, коллектив раҳбарликдир. У таълим берган эдики, шу принципга қатъий амал қилгандагина партия ташкилотлари ва бутун партиянинг фаолияти нормал бўлади. Ленин коллектив раҳбарликни қабул қилинадиган қарорларнинг бир ёқлама бўлишдан, субъективизм ва зўравонликдан сақлайди, деб биларди.

ЕР—ХАЗИНА

ҚЎШКЎПИР. «Тошкент» колхозчи меҳнаткашлари кўриқ ва партов ерларни ўзлаштириш ҳисобига пахта майдонларини кенгайтиришни одат тусига киритдилар. Шуниси характерлики, улар янги ерни асосан қиш фаслида ўзлаштирадилар. Шу кунгача 100 гектар ер ўзлаштирилиб, қишлоқ хўжалик обороти киритилди.

Қ. ҲАЙИТБОЕВ.

АНДИЖОН. Тошкултов насос станциясининг қуриб битказилиши район пахтакорларига кўплаб янги ер очиш ва пахтачиликни ривожлантириш имкониятини беради. Ҳозир ўзлаштирилаётган 400 гектар ерга мана шу насос станцияси оби ҳаёт беради.

Р. КАРИМОВ.

НОН ВА СУВ ИСРОФ БЎЛМАСИН

Маиший темада

Автобус остановкасида кузатган воқеанинг гувоҳи бўлдим: бир аёл 4-5 ёшли боласини етаклаб бўлкадан кетаётган эди. Бола овқат сўради. Аёл тўхтаб сумкасини очиб тешик кулча олиб болага бермоқчи бўлди-ю, қўлидан тушиб кетди. Бола эса уни олиш учун ерга энгашганда, онаси бунга йўл қўймади. Уларнинг орқасидан келаётган ёш йигит кулчани оҳисталик билан четга суриб қўйди. Буни кўрган кекса киши ерга ётган нонни олиб эҳтиётлик билан газетага ўраб белбоғига қистирди. Сиртдан қараганда бу унчалик муҳим воқеа бўлмаса-да, лекин ана шу оддий воқеа кишиларнинг нонга турлича муносабатларини кўрсатишга мисол бўла олади.

Нон асрлар мобайнида инсон куч-қудратининг манбаи бўлиб келди. Шунинг учун ҳам халқимиз пулсиз яшаш мумкин, нонсиз яшай олмаймиз деб, ўзининг нонга бўлган муносабатини ифодалади.

Кўп ерларда нон ҳаддан ташқари исроф қилинмоқда. Ҳар куни ошхоналарда, болалар боғчаларида, дам олиш уйларида, баъзи оилаларда қанчадан-қанча нонлар ташлаб юборилади. Улар ҳатто молга берилмаётгани ачинарли ҳолдир. Баъзан шундай воқеалар ҳам бўладики, бу кўпчиликда жуда қаттиқ ҳаяжон уйғотади.

Кенг жамоатчилик нонга нисбатан ҳар қандай ҳурматсизликка қарши кескин кураш олиб бориши лозим. Деҳқон, колхозчи ёки совхоз ишчиси ҳеч қачон нонни нес-нобуд бўлишига йўл қўймайди. Бир бурда нон учун, бир бошоқ буғдой учун меҳнаткаш халқимиз қанчадан-қанча қалб қўри, пешона тери тўкади.

Совет кишилари фаровон турмуш кечирмоқдалар. Биз ер юзининг баъзи районларида одамлар очликдан ўлаётганликлари, болалар ахлатлар орасидан нон қолдиқларини қидириб юришларини газета саҳифаларида ўқиётирмиз, холос. Ризқи-рўзимиз бўлган нонни эъзозлаш ҳар биримизнинг муқаддас бурчимиздир.

Кези келганда нон пиширувчи корхоналар адресига қарата баъзи гапларни айтишга тўғри келади. Матбуотда кулча, бўлочка каби нон маҳсулотлари кам ишлаб чиқарилаётгани ҳақида кўп ёзилди. Лекин, шунга қарамасдан, нон пиширувчи корхоналарнинг раҳбарлари харидорлар талабини ҳисобга олиб, нонни тежаб-тергаб ишлатишга ёрдам берадиган нон маҳсулотлари турини кўпайтиришга етарли эътибор бермаётирлар...

Водопровод сувини исроф қилишга ҳам йўл қўйилмоқда. Тошкентдаги баъзи кварталларда ҳар бир киши бошига бир кеча-кундузда бир неча юз кубметргача сув ишлатилади. Бу инсон меҳнати, давлат маблағини ҳавога учириш эмасми? Айниқса, ёз кунларида кўпгина оилалар экинларни водопровод суви билан суғоришни ҳам урф қилганлар. Халқ бойлиги бўлган сувни тежаб-тергаб сарфлашга ўргатиш пайти келмадимикан? Шаҳримизда ёш ниҳоллар кўп. Уларга вақтида сув қуйиб туриш лозим. Шаҳар ижроия комитети ариқларда мунтазам сув оқишини уюштириши керак. Баъзи жойларда бу ишлар қилинди. Лекин бу ҳали етарли эмас. Шаҳар ирригация тармоғини тартибга келтириш зарур. Бу қимматбаҳо водопровод сувини исроф қилишнинг олдини олган ва дов-дарахтларнинг ўсишига, шаҳримизнинг кўкаламзорлаштиришга, унинг ҳуснига-ҳусн қўшишга катта ёрдам берган бўлур эди. Бизнинг ҳар бир оилага счетчик ўрнатишни талаб қилмоқдамиз. Сувни тўғри сарфлаш устидан давлат назоратини кучайтириш мумкин. Лекин, бир восита — нон ва сувни исроф қилмасликдир. Бензин, электр энергия, газни ҳам тежаб-тергаб сарфлаш лозим. Иқтисод қилиш ҳар бир совет гражданинининг ахлоқ нормасига айланиши даркор.

Ф. Х. ТАРХАНОВА,
Киров район санитария-эпидемиология станциясининг врачи.

МАРД СЎЗИ БИТТА

ЛАВҲА

Ҳосилнинг боши уруғ, дейдилар. Ҳозир пахтанинг уруғлари ҳам кўпайиб кетган, нав серобчилик. Ҳамма деҳқон чигитнинг элита навларига харидор-у, лекин элита навли уруғ етиштиришга ҳамма ҳам ишқивоз бўлавермайди. Унинг машаққатига ҳамма ҳам чидайвермайди. Элита аввало алоҳида парвариш талаб қилади, энг қийини асосан қўлда териладди. Лекин бари бир элита уруғлари керак. Бусиз ҳозирги пахта деҳқончилиги олға силжий олмайди.

Ўтган йили Ленин номли колхоз бригада бошлиқларининг ишлаб чиқариш кенгашида элита ҳақида худди шундай гаплар бўлди. Ҳамма районда элита уруғлари экадиган битта-иккита колхоз бор Ўша хўжаликларнинг бир-иккита бригадаси элита уруғлари етиштиришга ихтисослаштирилган. Жиззах районидаги Ленин номли колхознинг чекига ҳам уруғчилик бригадаси ташкил қилиш тушганди. Элита уруғини роса мақташди. Уруғчилик бригадасига имтиёзлар берилишини айтишди. Шундан сўнг колхоз раиси Нормурод Толипов бригада бошлиқларига разм солиб, сўради:

— Қани, ким элита экади?

Бригада бошлиқлари бир-бирига қарашди. Ҳамма жим. Хонага сукунат чўкди. Раис райондан келган вакил олдида ноқулай бўлди. Шунда у олдинда яқинроқ ўтирган бригада бошлиқларидан бирини саволга тутиб қолди:

— Сиз-чи, сиз элита эколмайсизми?

— Биз... «синамаган отнинг орқасидан юрма» деганлар, раис. Яхшиси, ҳар йилги экиб келаётган синашта уруғимиздан қолмайлик.

Иккинчи, учинчи бригада бошлиқлари ҳам иккиланишди. Навбат Эсонбойга келди. У оғир сукунатни бартараф қилишга шайлангандек вазмин оҳангда жавоб қилди:

— Баъзида араванинг оғирроқ томонини тортиш кимнингдир чекига тушади. Шунда у, мен ҳамма қатори одамман, ўз улушимни тортишим керак деб, оғирни ташлаб енгил томонга чопгудек бўлса, арава жойидан қўзғолмайди. Элита уруғи керак экан, мен экмасам, сиз экмасангиз, у экмаса, ким экади? Майли, биз экамиз.

Албатта ўшанда Эсонбойнинг мардлигига ҳеч ким шак келтирган эмасди. «Йигит лафз қилиб қўйди-ю, элита уруғи жуда инжиқ-да, пушаймон бўлмаса эди...» деганлар ҳам бўлди.

Эсонбой мажлисда айтган гапларини бригада аъзоларига ҳам ўрни билан тушунтириб берди. Уларнинг ҳам розилигини олиш керак-да. «Араванинг оғирини тортадиганлар» шулар-да ахир. Эсонбой шундай деб билади. У бригада аъзоларига суянган, бригада аъзолари эса унга. Шундай қилиб ўтган йили Эсонбой бошлиқ бригада аъзолари 80 гектар майдонга «108-Ф»нинг элита уруғини экдилар. Бригада механизаторлари Қозоқбой Сафаров билан Анорбой Мамиров ҳосил посбони бўлдилар.

Куз келди. Ҳосилнинг чўғи баланд эди. Бригада аъзолари колхозда энг юқори ҳосил кўтаришга ваъда қилдилар: гектаридан 40 центнер! Ўшанда уларнинг мардлигига ҳеч ким шак келтирмаганди. Лекин баъзи бировлар элита уруғининг бу қадар юқори ҳосиллигига ўзларини ишонтира олишмасди «Об-ҳаво қулай туриб берса яхши-я, бўлмаса Эсонбой ҳам, бригада аъзолари ҳам уялиб қолишади-да...» дейишарди.

Мард пахтакорлар барча шубҳаларни енгишди, шубҳаланганларни эса мардлик билан уялтиришди. Элита навининг гектаридан 45 центнердан ҳосил кўтарилди. Пландаги 250 тонна ўрнига 380 тонна ажойиб навли «оқ олтин» топширилди. Салкам 90 процент ҳосил биринчи сортларга сотилди.

Элита уруғли пахта асосан қўлда терилгани учун кўп нарса чеварлар ҳимматига ҳам боғлиқ эди. Бувисара Қаюмова, Гулбаҳор Бўтаева, Қизларсара Назарҳошимова, Холбуви Боймуродова каби теримчилар хирмонга 9-10 тоннадан пахта тўкишди. Эл мардларнинг қадрига етади, мардликни улуғлайди. Терим мавсуми қайнаган паллада колхоз қариялари ҳам мардлар даласига отланиб қолишди. Улар бир-бирларини ҳимматга чорлаб, «элитачи»лар бригадасига ошиқишарди:

— Эсонбойнинг даласига ҳашарга! Улар «элита» экишган, уларга ёрдам керак, — дейишарди этак боғлаган отахонлар. Ленин орденли кекса пенсионер Шомурод ота Дўстмуродов, қариялардан Шодмон ота Исмоилов, Ўраз ота Мирзабековлар «элитачи Эсонбой»нинг бригадасидан бир-бир ярим тонна пахта териб беришди.

Жиззах районидаги Ленин номли колхознинг Эсонбой Худоёров бошлиқ бригада пахтакорлари ўтган йилни ана шундай қувончли якунладилар. Бригада бошлиғи элита навини оммалаштиришда эришган ютуқлари учун республика Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан тақдирланди. Яқинда Москвадан яна бир хушхабар келди. Эсонбой Худоёров Бутуниттифоқ халқ хўжалиги ютуқлари Виставкасининг биринчи даражали Олтин медалига мушарраф бўлибди.

Эришилган ютуқлар бригада азаматлари учун чегара бўлмай қолди. Улар улуғвор тўққизинчи беш йилликнинг биринчи йилида гектаридан 50 центнерни кўзлаб иш тутишмоқда. Мардларнинг сўзи битта бўлади. Эсонбой бошлиқ бригада аъзолари эса мард пахтакорлардир. Улар буни меҳнат билан исбот этишди.

В. ЖАЛИЛОВ.

АХБОРОТ

АНДИЖОН

ТАБАРРУК СТОЛ

Хонадонларда ажойиб стол пайдо бўлди. Одамлар бунақа столни яқин-атрофда кўрмаган. Бу бир оёқли столнинг устига «Ленин 100 йиллиги» деган ёзув ва юлдузнинг расми туширилган. Кўриниши жуда чиройли бу стол газета-журнал қўйишга мўлжалланган. Уни Андижон мебель фабрикаси ишлаб чиқармоқда.

— Столнинг ишлаб чиқарилиши тасодифий эмас, — дейди фабрика директори Қодиржон Акрамов, — Биз унинг асл нусхасини Москвадаги Ленин музейидан олдик. Музейда шундай сурат бор: Бир оёқли мўъжазгина стол устига газета-журналлар тахлаб қўйилган. Унинг олдида Владимир Ильич Ленин «Правда» газетасини ўқиб турибди. Биз юбилей арафасида Лениннинг ана шу журнал столини тиклашга жазм қилдик. Бугунгача 550 та шундай стол ишлаб чиқардик.

Янги маҳсулотни ўзлаштиришда бригада бошлиғи Ўктам Обидов, коммунистик меҳнат зарбдори Муҳаммад Раҳимов ва бошқа ҳунармандларнинг хизматлари катта. Пастдаги суратда: Ленин столини ишлаб чиқарган усталардан (чапдан) Маҳаммаджон Раҳимов, Ўктамжон Обидовлар.

КУЙГАНЁР ЛИМОНИ

Андижон шароитида лимон ўстириш мумкинми?

Катта Фарғона канали 1-бўлимининг бошлиғи Нўъмонжон Абдулазизов саккиз йил тажриба ўтказгач, Андижонда лимон ўстириш мумкинлигини исботлади.

55 туп лимон кўчати келтириб Куйганёрда тувакларда ўстириб кўрилди. Тувакда лимон яхши озиқ ололмади. Шундан кейин усти ойнаванд парник тайёрлаб, лимон кўчатларини ерда ўстира бошладилар. Кўчатнинг ҳаммаси тез амал олди. Қишда парникдаги ҳарорат 14-18 даражадан оширилмади. Лимонни қандай парвариш қилиш ҳақида боғбон Аҳмаджон ака Ғозиев қуйидагиларни айтди:

— Лимон нам ҳавони ёқтиради.

Шунинг учун тез-тез суғориб, кўчатнинг тагини юмшатиб турамиз. Қўйнинг қийидан «шарбат» тайёрлаб озиқлантирамиз. Лимонларимиз 8 баҳорни кўрди. 2-3 йилдан бери яхши ҳосил беряпти.

Ҳозир лимон қийғос пишди. Ўнгдаги суратда: Куйганёр лимони ва уни етиштирган Нўъмонжон Абдулазизов (чапдан), Аҳмаджон ака Ғозиевлар.

САВДО ХОДИМИ — СПОРТ ҒОЛИБИ

Икки йилдирки, Андижон «Горпромторг»ига қарашли 2-магазин спортчиларининг шуҳрати эл оғзига тушиб қолди. Бу бежиз эмас. Магазин директори — Ҳабибулла Азизов 1-разрядли оғир атлетикачи. Унинг ташаббуси билан магазин қошида спорт зали қурилди. Қурилиш ишларини магазин ходимлари ишдан кейин бўш вақтларида бажардилар.

Магазин ҳузурида штангачилар, боксчилар тўгараклари очилган. Савдо ходимларидан 40 киши спортнинг волейбол, бокс, штанга каби турлари билан шуғулланяптилар. Шундан 20 киши 2- магазин ходимларидир.

Бу спортчилар областлараро мусобақаларда қатнашиб, яхши натижаларга эришдилар. Оёқ кийимлар бўлимининг ходими Бурхониддин Нусратов бокс бўйича область чемпиони бўлди. Шу бўлимнинг катта сотувчиси Умархон Солиев бокс бўйича мастерликка кандидат, магазин товаршуноси М. Абдукаримов 2-разрядли боксчи, газлама бўлимининг сотувчиси Козим Мирзакаримов 2-разрядли штангачидир.

Андижон «Горпромторг»ига қарашли бошқа магазин ходимлари ҳам савдо маданиятини ошириш билан бирга, спортга меҳр қўйганлар.

А. ҚУРОНБОЕВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

Г. Кечкин фотолари.

Янги шеърлар

САЙР

...Чароғон, ажиб тун,
Ёлғиз незаман —
Севган шаҳрим, азиз
Тошкентим бўйлаб,
Қалбимда ҳаяжон,
Қайнар ҳис-туйғу,
Янгроқ қўшиқлар-ла тошаман
куйлаб.
Чироқлар-чироқлар,
Яқин-у йироқ,
Нур қўйнида балқиб, яшнайди
шаҳрим.
Кўриб тўймайман ҳеч,
Чарчаш ўзи не?
Боққан сарим гулдай очилар
баҳрим.
Савсар гулдай тиниқ,
Нақ шиша осмон —
Ой, юлдуз-ла мафтун ерга
боқади,
Саболар арғимчоқ —
Учишиб, ўйнаб...
Кўксимга орзула ҳавас тўкади.

Тўлқин РАЖАБИЙ.

◆ ◆

ҚИЁС

Баланд-баланд тоғларда қора
сондан қор ёғар,
Ҳумо қўнмас ерларда ўлжа
кутиб сор ёғар,
Ишчи билан деҳқоннинг ишига
омад тилаб
Сийнамизда таъзим тўла бир
баҳор ёғар.

* * *

Пахтакор қизлар ўтган кўчада
райҳон иси.
Бошида алвон дурра шарму
ҳаё белгиси.
Осмон тўла юлдузга ўхшайди
ишчи қизлар.
Оламни яшартирар шўх ўйин,
шўх кулгиси.

* * *

Ўроқ билан болғанинг тимсоли
кўз-қош демак,
Қўш мағиздай манзилкаш,
ҳамдаст, эмакдош демак,
Аҳди бир, армони бир; бахти
бир, замони бир,
Тутган йўли йўриғи жаҳонга
туташ демак.

Тўра СУЛАЙМОН.

Малака оширмоқдалар

Тошкент қишлоқ хўжалик институти ҳузурида колхоз раҳбар кадрларининг малакасини ошириш факультети ташкил қилинган эди. Факультетнинг иш плани бор. Планга кўра, янги беш йилликда қишлоқ хўжалик техникаси ходимлари, экономистлар, агрономлар, колхоз ва совхоз раҳбар кадрларининг малакасини ошириш кўзда тутилган.

Яқинда факультетдаги икки ойлик курсга республикамиздаги колхоз раислари, совхоз директорларидан 200 киши ўз малакасини ошириш учун тўпландилар.

— Курс ўқувида, — дейди факультетнинг проректори, доцент Анвар Абдурашидов, — хўжаликни юритишнинг ленинча принципларига амал қилиш, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ва таннархини арзонлаштириш резервлари, хўжалик ҳисобидаги афзалликлар ҳамда моддий рағбатлантиришни йўлга қўйиш, рентабелликни ошириш каби темаларда лекциялар тингланади,

Курс машғулотига республикамизнинг таниқли олимлари таклиф қилинган,

А. РАҲИМОВ.

БОСИЛМАГАН МАТЕРИАЛЛАР ИЗИДАН

ЎҚУВ-ТАРБИЯ ИШЛАРИ КУЧАЙТИРИЛДИ

Урта Чирчиқ районидаги 41-мактабда таълим-тарбия ишларига етарли эътибор берилмаётир. Уқув йили яримлаб қолганига қарамай бирон марта методик бирлашма йиғилиши ўтказилмаган, ўқитувчилар ўртасида тажриба алмашиш йўлга қўйилмаган. Шу туфайли баъзи фанлардан дарслар паст савияда ўтади. Уқувчилар давомати суст. Охирги синфлардан ўқишни ташлаб кетиш ҳоллари учраб туради.

Бир группа ота-оналардан келган бу шикоят текшириб чора кўриш учун Урта Чирчиқ район халқ маорифи бўлимига юборилган эди. Бўлим мудири ўртоқ Л. Нуруллаевдан қуйидагича жавоб олинди:

Шикоятда келтирилган кўпгина фактлар тасдиқланди. Уқув-тарбия ишларини қониқарсиз ташкил этгани учун 41-мактаб директори ўртоқ Н. Темирбековга ҳайфсан эълон қилинди. Таълим-тарбия ишларидаги камчиликларни тузатиш ва кетиб қолган ўқувчиларни мактабга қайтариш тадбирлари белгиланди.

БОЛАЛАР ҲАҚИ

Бўка районидаги Охунбобоев номли 5-болалар уйи коллективидан келган шикоят хат текширишда тасдиқланди. Бу ҳақда қуйидаги жавоб олинди:

Бўка район партия комитети маълум қиладики, Охунбобоев номли 5-болалар уйи коллективи томонидан ёзилган шикоят текширилиб, натижаси район партия комитети бюросида муҳокама қилинди. Молиявий қоидаларни бузгани, давлат мулкига ва болалар ҳақига хиёнат қилгани, моддий жавобгар шахслар устидан контроль ўрнатмагани учун болалар уйи директори Мамадали Абдуллаев вазифасидан четлаштирилди ва шахсий карточкасига ёзиш шарти билан қаттиқ ҳайфсан берилди.

Шунингдек, молиявий интизомни бузиб, давлат маблағини ўзлаштиргани ҳамда моддий жавобгар шахслар устидан назорат ўрнатмаган собиқ бухгалтер Абдуғаффор Юсуповга ва пахта йиғим-теримида қатнашган ўқувчилар пулини ўзлаштирган М. Уйғур номли 80-мактаб ўқитувчиси Михаил Тянга ҳам шахсий варақасига ёзиш шарти билан қаттиқ ҳайфсан эълон қилинди. Шахслар томонидан ўзлаштирилган болалар ҳақини улардан ундириб олишга қарор қилинди.

Район партия комитетининг бюроси болалар уйи ишини ҳар томонлама яхшилашга қаратилган тадбирлар белгилади.

Бўка район партия комитетининг секретари: А. АБДУЛЛАЕВ.

Ленин партия кучининг, унинг мустаҳкамлигининг ҳал қилувчи шартларидан бири партия сафларининг бирлиги ва жипслашганлигидир деб биларди. У бутун партия тарихи давомида унинг бирлиги тўғрисида тинмай ғамхўрлик қилди. Партия интизомини ҳар қандай сусайтириш, унга путур етказишни энг оғир жиноят деб билди. У бундай деб ёзганди: «Кимки пролетариат партиясининг темир интизомини (айниқса унинг диктатураси вақтида) салгина бўлса ҳам заифлаштирса, у одам ҳақиқатда пролетариатга қарши буржуазияга ёрдам беради» (Асарлар, 31-том, 30-бет). Партияга қарши оқимлар ва группаларга қарши, ўнг ва «сўл» оппортунистларнинг фракцион, парокандачилик фаолиятига қарши Ленин кескинлик ва муросасизлик билан курашди. Уз парокандачилик фаолиятини «фракциядан ташқарида бўлиш» ҳақидаги сохта гаплар билан ниқоблаган троцкизмга қарши Ленин, партия айниқса узоқ кураш олиб борди.

Лениннинг партия ҳақидаги таълимотида унинг энг муҳим таркибий қисми сифатида партиянинг омма билан алоқаси ҳақидаги, оммага таяниш тўғрисидаги, партиянинг омма томонидан қўллаб-қувватланиши ҳақидаги қоида бор. Коммунистик партия омма партияси; унинг тарихий миссияси, оммага раҳбарлик қилишдан, уларни уюштиришдан, ғоявий-сиёсий тарбиялашдан, уларнинг ташаббускорлигини авж олдиришдан ва буюк тарихий вазифаларни ҳал қилишга сафарбар этишдан иборат. Худди шу омма билан бузилмас алоқада бўлишни Ленин партия кучининг асосий манбаи деб биларди. Сектантчиликка ҳар қандай тенденцияларга қарши ҳамда партияни оммадан ажратиш йўлидаги уринишларга қарши Ленинга жуда кўп кураш олиб боришга тўғри келди. Бу сектантчилик тенденциялар кўп ҳолларда «сўл» иборалар, дабдабали, лекин маъносиз «революцион» шиорлар билан ниқобланганди. Ленин бундай шиорларнинг сохта революционлигини фош қилиб, улар амалда оппортунизмга олиб боради, деб кўрсатди. Албатта омма билан ишлаш, доимо у билан бирга бўлиш, уларнинг кайфиятлари ва эҳтиёжларини билиш ҳамда оммага ўргатиш ва ундан ўрганиш — Ленин таълим берганидек, партиянинг вазифаси ана шундай.

Лениннинг партия ҳақидаги таълимотининг энг муҳим қоидаларидан бири пролетар интернационализми принципидир. Партияга миллатчилик идеологиясини олиб кирмоқчи, партия ташкилотларини миллий белгиларга қараб айириб юбориш ниятидаги ҳар қандай уринишларга қарши Ленин муросасизлик билан кураш олиб борди. Большевиклар партияси чинакам интернационалистлар партияси сифатида барпо этилди, ўсди ва камол топди. У ўзининг идеологияси, тузилиш типи, фаолият характерига кўра интернационалдир. Большевиклар партияси ўз сафларида кўп миллатли мамлакат пролетариатини бирлаштириб, партия ташкил топган кунларданоқ ягона халқаро коммунистик ҳаракатнинг таркибий қисми, жанговар отряди бўлиб майдонга чиқди.

Ленин таълим берган эдики, миллий манфаатларни тўғри тушуниш интернационал, социалистик манфаатларга зид эмас. У барча коммунистларни майда миллатчилик маҳдудлигига, миллий эгоизмга, миллий биқиқликка қарши, алоҳидаликка қарши, шахсий манфаатни жамият манфаати, умумий манфаатга бўйсундириш учун курашга даъват этди. «Биз «социализмни миллатчиликка мослашга» қаршимиз» — деб ёзган эди В. И. Ленин (Асарлар, 18-том, 445-бет). Лениннинг пролетар интернационализми ҳақидаги қоидалари ҳозирги замон халқаро коммунистик ҳаракати учун, унинг бундан кейинги жипслашуви ҳамда империализмга қарши кураш мақсадида мустаҳкамланиши учун, жаҳон революцион ҳаракатини янада ривожлантириш учун курашида жуда катта аҳамиятга эга.

Ленин томонидан ишлаб чиқилган коммунистик партиялар стратегияси ва тактикаси ҳаётий ва актуалдир. Стратегия ва тактика, деб таълим берган эди Ленин, ишчилар синфининг кураши авж оладиган тарихий шароитларни эътиборга олиши, дадил, принципиал ва эпчил бўлиши, турли хил форма ва методларни қўлланиши керак. Ҳозирги босқичдаги стратегия ва тактикани ишлаб чиқар, янги вазиятни, янги вазифаларни эътиборга олар экан, коммунистик ва ишчи партиялар асосий ленинча қоидаларга амал қилмоқдалар. Барча коммунистик партиялар, таълим берган эди Ленин, капиталистлар ҳокимиятини ағдариб ташлаш, социалистик жамият қуришдан иборат умумий, ягона интернационал вазифани бажарадилар. Аммо умумий вазифани бажариш ҳар бир мамлакатнинг иқтисодий ва сиёсий шароитлари ўзига хос томонларга эга эканлигини, ишчилар синфининг етуклигини, синфий кучларнинг нисбатини, ички ва халқаро вазиятни эътиборга олишни тақозо этади. Коммунистик ва ишчи партияларнинг стратегия ва тактикаси, уларнинг ҳозирги шароитда империализмга қарши кураши 1969 йилда бўлиб ўтган Халқаро кенгаш томонидан чуқур ва атрофлича ишлаб чиқилган.

Лениннинг янги типдаги пролетар партияси тўғрисидаги таълимоти чиндан ҳам марксизм хазинасига, жаҳон коммунистик ҳаракати назарияси ва практикасига қўшилган бебаҳо ҳиссадир. В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигига бағишланган тантанали мажлисда таъкидланганидек, янги типдаги партия — революцион назария билан революцион практика узилмас бирлигининг юксак мужассамидир. Бу — Лениннинг жаҳон революцион ҳаракатига, социализм ва коммунизм бунёдкорларига қолдирган энг буюк меросидир.

* * *

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ленинизм партиясидир. Унинг асосини Ленин ишлаб чиққан, уни Ленин қурган ва чиниқтирган. Партия шу билан кучлики, у доимо ва ҳар жиҳатдан Ленин ғояларига, унинг доно кўрсатмаларига амал қилади. Бизнинг партиямиз ўзининг бутун фаолияти билан В. И. Лениннинг партия давримизнинг ақли, шон-шарафи ва виждони, деган илҳомбахш сўзларини исботламоқда.

Лениннинг партия ҳақидаги таълимоти ижодий руҳ билан суғорилган. Партиянинг ташкилий формаларини, иш усуллари ва методларини, тактикасини тушунишдаги ҳар қандай догматизм, бир қолиплилик унга ёддир. Партиянинг илмий негизга қурилган ва доимо тарихий шароитларни назарда тутадиган сиёсати жамиятимиз ҳаётининг барча соҳаларида раҳбарий, белгиловчи ва йўналтирувчи асос, мамлакатни бошқариш, ташкилотчилик ва идеология ишлари асосидир.

КПСС Лениннинг партия ҳақидаги таълимотини янги шароитларда қўлланган ҳолда ривожлантирмоқда. Социализм қурилиши ва коммунистик қурилиш давридаги ўз фаолиятини умумлаштириб, партия ҳозирги шароитда ўзининг раҳбарлик роли ошиб бораётганлиги ҳақида муҳим хулоса чиқарди. Бу хулоса ҳаётнинг барча соҳаларига сиёсий ва ташкилий раҳбарликни янада юксак даражага кўтаришни тақозо этувчи коммунистик қурилиш вазифаларининг миқёси ва мураккаблиги билан изоҳланади. Партиянинг раҳбарлик ролини мунтасил ошириб бориш — жамиятимиз тараққиётининг энг муҳим қонуниятидир.

XXIII съезддан кейин партия коммунизм қурилишига раҳбарлик соҳасида жуда катта ишлар қилди. Совет халқининг барча соҳаларда — саноат, қишлоқ хўжалиги, фан ва маданиятда эришган ютуқлари партиямиз тутган йўлнинг тўғрилигини ва унинг роли ошиб бораётганлигини тасдиқламоқда.

Партиянинг раҳбарлик ролининг ошиб бориши унинг барча звенолари ва ташкилотларининг активлигини кучайтиришни тақозо этади. Бу ишда партия сиёсатини бевосита амалга ошираётган, халқ оммаси билан узвий боғланган, улар орасида ташкилий ва ғоявий-тарбиявий ишлар олиб бораётган бошланғич партия ташкилотларининг роли каттадир.

Ҳозирги вақтда партия, бутун совет халқи катта, шонли воқеага — партиямизнинг навбатдаги XXIV съездига тайёрланмоқда. Бутун мамлакат партия съездини ажойиб якунлар билан кутиб олмоқда. Мамлакатнинг иқтисодий ва социал тараққиётида КПСС XXIII съезди томонидан қўйилган вазифаларни ҳал қилишда янги ютуқларга эришилди. Партия, барча совет кишилари ўтган беш йилликда яхши хизмат қилдилар, янги марраларни эгалладилар. Шуни айтиш кифояки, 1970 йилда мамлакатимизда урушдан олдинги ҳамма беш йилликлардагига қараганда қарийб икки баравар кўп саноат маҳсулоти ишлаб чиқарилди. Ўтган йили қишлоқ меҳнаткашлари мамлакатимиз деҳқончилиги тарихида кўрилмаган даражада кўп миқдорда дон ва пахта етиштирдилар. Шу йиллар ичида халқ маданиятини, унинг моддий-фаровонлигини ошириш, фан ва техникани ривожлантиришда ҳам кўп ишлар қилинди.

Партиямизнинг навбатдаги съезди мамлакатимизнинг коммунистик қурилиш йўлидан боришида янги давр очади. Шу кунларда мамлакатимизда партиямизнинг навбатдаги съездини муносиб кутиб олиш учун янги мажбуриятлар олаётган, планларни муддатидан илгари бажараётган ва ортиғи билан бажараётган, социалистик мусобақани тобора авж олдираётган коллективлар тобора кўпаймоқда. Бунда халқнинг ленинча миллий сиёсатни астойдил қўллаб-қувватлаётганлиги, совет жамияти енгилмас қудратининг негизини ташкил этган партия ва халқнинг бузилмас бирлиги ўз ифодасини топмоқда.

Г. ОБИЧКИН,
тарих фанлари доктори, профессор.

ПЛАНЕТАМИЗДА

ЖАНГОВАР КУРАШЧИ

ИТАЛИЯ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ 50 ЁШДА

Жаҳон Коммунистик ва ишчилар ҳаракатининг жанговар отрядларидан бири — Италия Коммунистик партиясига 1921 йилнинг 21 январида Ливорнодаги съездда асос солинди. Унинг асосчиси ва ташкилотчиси, атоқли революционер Антонио Грамшининг туғилган кунига эса 80 йил тўлди.

Италия Коммунистик партияси капитализм умумий кризисининг биринчи босқичи даврида, Европада ишчилар синфининг революцион ҳаракатлари авж олаётган бир вақтда вужудга келди. Италияда коммунистик ҳаракатнинг шаклланишига Улуғ Октябрь социалистик революцияси улкан таъсир кўрсатди.

Маълумки, Европанинг бошқа мамлакатларидаги ишчилар ҳаракатидаги сингари Италиядаги ишчилар ҳаракатида ҳам ҳали реформист, оппортунист раҳбарларнинг таъсири кучли эди. Италия коммунистик ҳаракати олдида социалистик партия сафларидан реформистларни ҳайдаш, уларнинг таъсирини тугатиш вазифаси турарди. Италия социалистик партиясининг Антонио Грамши бошлиқ коммунистик оқими Ливорно съездига тайёргарлик даврида ана шу вазифани амалга ошириш учун кураш олиб борди.

Италия социалистик партияси ўз бошидан чуқур сиёсий кризисни кечирмоқда эди. Турати тарафдорлари бўлган ўнглар социалистик революция ва пролетариат диктатураси тўғрисидаги ҳар қандай фикрни рад этиб, мамлакатда революцион ҳаракатнинг ривожланишига жиддий тўсқинлик қилдилар. Серрати бошчилигидаги центристлар ёки максималистлар деб ном олган оқим эса, омманинг иқтисодий ва сиёсий курашини авж олдиришга қарши эътироз билдирмасалар ҳам, амалда ўнгларга эргашиб пролетариат диктатураси учун курашга қарши чиқдилар.

Ишчилар ҳаракатидаги оппортунизмга қарши курашда Италия революционерларига Коммунистик Интернационалнинг Ижроия комитети ва шахсан В. И. Ленин жуда катта ёрдам кўрсатди. В. И. Лениннинг 1920 йил кузида ёзилган «Италия социалистик партияси ичидаги кураш тўғрисида» деган мақоласи оппортунизм ва центризмга қарши курашда муҳим аҳамиятга эга бўлди. В. И. Лениннинг «Коммунизмда болаларча «сўллик» касали» деган гениал асари Италия революционерларини марксча-ленинча стратегиянинг энг муҳим қоидалари билан қуроллантирди. В. И. Ленин Италия социалистик партиясининг революцион сўл қанотига реформистлар билан кескин ва абадий алоқани узишга қатъий маслаҳат берди.

1920 йилнинг ноябрида сўл социалистлар Имоле шаҳрида ўз конференцияларини чақириб унда коммунистик фракцияни туздилар. Шунингдек Коминтерн II конгрессининг асосий қарорларига мувофиқ келадиган программа манифестни ишлаб чиқдилар ва Коминтернга аъзоликнинг «21 шарти»ни қабул қилиб, Коммунистик Интернационалга қўшилиш тўғрисида қарор чиқардилар.

1921 йилнинг 15-21 январида тўпланган. Ливорно съездида социалистик партиянинг тамомила ажралиши рўй берди.

Съездда центристлар реформистлардан алоқани узишга, Коминтерннинг «21 шартини» қабул қилишга қарши чиқдилар. Антонио Грамши коммунистларни Коммунистик партияга бирлашишга чақирди. А. Грамши бошлиқ коммунист делегатлар социалистик партия съездини ташлаб чиқиб, ўзларининг алоҳида биринчи съездини ўтказдилар ва 1921 йилнинг 21 январида Коммунистик Интернационалнинг секцияларидан бири Италия Коммунистик партиясини туздилар. Турати ва Серрати раҳбарлигидаги оппортунистлар ва максималистлар социалистик партияда эски номни сақлаб қолдилар. Ўша вақтда Италия Коммунистик партиясининг 58 минг аъзоси бўлиб, А. Грамши, У. Террачини ва бошқалар кирган 15 кишидан иборат Марказий Комитет сайланди.

Италия Коммунистик партияси ўзининг ярим асрлик фаолияти даврида Италия ишчилар синфи ва меҳнаткашларининг илғор отряди, унинг сиёсий раҳбар кучи сифатида жиддий қийинчиликларни бартараф қилиб шонли йўлни босиб ўтди.

Италия Коммунистик партияси ташкилий жиҳатдан шаклланган бўлса ҳам, ҳали Италияда янги типдаги марксча-ленинча партияни вужудга келтириш процесси тугамаган эди. Италия Коммунистик партиясидаги сектантчилик, «сўллик»га қарши муросасиз кураш олиб борилди. 1923—1924 йилларда А. Грамши, П. Тольятти, М. Скоччимаро, У. Террачинилардан иборат партиянинг янги раҳбарлиги тузилди. Тезда партия аъзоларининг кўпчилик оммаси янги раҳбарлик томонига ўтди. Италия Коммунистик партиясининг Лионда чақирилган 1926 йилги III съездида Ливорнода қўлга киритилган ғалаба узил-кесил мустаҳкамланди.

Фашистик диктатура (1926—1943 йиллар) даврида легал ва нолегал имкониятларни бирга қўшиб партия ўзининг қобилиятини, таъсирини сақлаб қолди. Иккинчи жаҳон уруши йилларида Италия Коммунистик партияси мамлакатни фашист босқинчилардан озод қилиш учун курашда қаршилик кўрсатиш ҳаракатига бошчилик қилди ва 1945 йил апрелига келганда Италияни фашизмдан озод қилди. Урушдан кейинги даврда Италия Коммунистик партияси турли форма ва методларни қўллаб партияни оммавий Коммунистик партияга айлантириш учун иш олиб бормоқда. 1956 йилнинг декабрида чақирилган партиянинг VIII съезди Италияда социализм учун кураш программасини илгари сурди. Бу программанинг номи «Социализм сари Италияча йўл»дан иборат бўлиб буни партиянинг 1969 йил февралда Болоньеда тўпланган XII съезди яна бир марта тасдиқлади.

Бу программага кўра, Коммунистик партия Италияни социализм сари ривожлантиришга қаратадиган реформаларни оширишга қодир бўлган меҳнаткаш оммалари демократик ҳукуматини тузиш вазифаси қўйилган. Ҳозирги вақтда Италия Коммунистик партияси ҳақиқатан ҳам мамлакатда маълум шароитда коммунистлар иштирок эта оладиган сўлроқ кўпчиликни ташкил этган ҳукумат тузиш масаласини қўймоқда. 1970 йил ноябрда бўлган Пленумда Италия Коммунистик партияси бош секретарининг муовини Эприко Берлингуэр коалицион ҳукуматда ишчи партиясининг қатнашуви масаласи назарий жиҳатдан ҳам аллақачон ҳал этилган деб айтган эди. Албатта Коалицион ҳукуматда коммунистлар, ишчилар ва меҳнаткашларни манфаатларини кўзлаб қатнашиш тарафдоридирлар.

Италия Коммунистик партияси эндиликда Ғарбий Европада энг йирик марксча — ленинча партия бўлиб ўз сафларида 1 миллион 600 мингга яқин кишини бирлаштириб турибди. Мамлакатда Коммунистик партиянинг мавқеи ўсиб бормоқда. 1968 йил майда ўтган парламент сайловларида Италия Коммунистик партияси 8,5 процент овоз олди. Бу барча сайловчиларнинг 279 тасини ташкил этади. 1970 йил июнидаги маҳаллий ҳукуматнинг органларига бўлган сайловларда Коммунистик партия 28 процент овоз тўплади. 945 депутат ва сенатордан 245 таси Коммунистик партиянинг парламентдаги группасидир. Коммунистлар социалистлар билан бирга мамлакатдаги 8047 та муниципалитетнинг 1511 тасини бошқариб турибди. Италия Коммунистик партияси сиёсий бюросининг аъзоси Агостино Новелла 3766 минг аъзоси бўлган Умумиталия меҳнат конференциясига бошчилик қилади.

Италия Коммунистик партияси жаҳон коммунистик ва ишчи партияларининг 1957, 1960, 1969 йиллардаги халқаро кенгашларида актив қатнашиб, уларда қабул қилинган ҳужжатларни амалга ошириш учун курашмоқда. Италия Коммунистик партияси КПСС билан ва бошқа қардош коммунистик партиялар билан ўзининг алоқаларини мустаҳкамлаб бормоқда.

Марказий Комитетнинг бош секретари Л. Лонго бошчилигида Италия Коммунистик партияси ўзининг асосий органлари бўлган «Унита» газетаси ва «Ринашита» журнали саҳифалари орқали Италия ишчилар синфи ва барча демократик, прогрессив кучларни бирлаштириб капиталистик монополиялар ҳукмронлигини тугатиш, ҳақиқий демократияни ўрнатиш, оқибатда мамлакатни социализмга олиб чиқиш учун кураш каби вазифаларни илгари сурмоқдалар.

М. КАМОЛОВ,
тарих фанлари кандидати.

БОЛГАРИЯ. Тодорка Георгиева Гара-Искир шаҳридаги тўқимачилик корхонасида меҳнат қилади. У ўз дугоналари билан 1971 йилнинг апрелида бўладиган Болгария Коммунистик партиясининг X съезди шарафига пландан ташқари маҳсулот тайёрлаш учун социалистик мусобақада актив қатнашмоқда. БТА—ТАСС фотоси.

◆

ЮГОСЛАВИЯ. Суратда: Белграддаги статистика бошқармасиға ўрнатилган энг янги ҳисоблаш машиналари.
ТАНЮГ — ТАСС фотоси.

◆

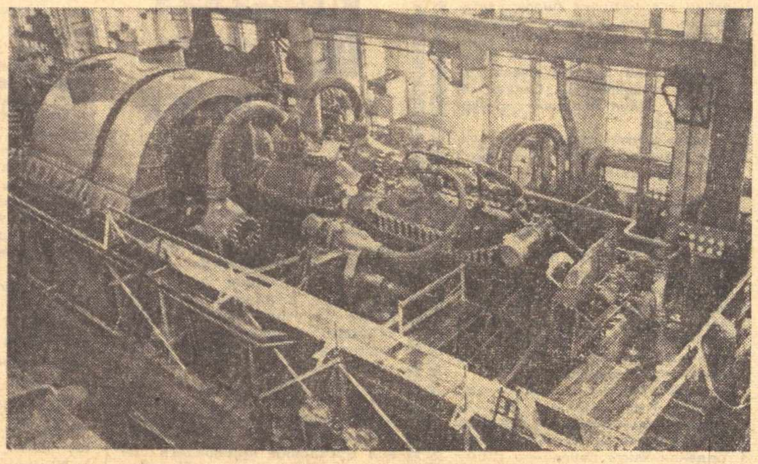

ВЕНГРИЯ. Будапештдаги машинасозлик заводи «Ланг»да биринчи улкан турбина тайёрланди. 200 минг киловатт қувватга эга бўлган бу турбина Гагарин номидаги иссиқлик электр станциясига ўрнатилади ва 1971 йилдан ток бера бошлайди: Суратда: завод цехларидан бирида.
МТИ—ТАСС фотоси.

ПОКИСТОНДАГИ САЙЛОВ ЯКУНЛАРИ

РАВАЛПИНДИ, 19 январь. (ТАСС). Покистонда миллий ассамблеяга қўшимча сайлов ўтказилди. Овоз бериш мамлакатнинг бултур декабрь ойида бўлган табиий офат сабабли сайлов кечиктирилган учта округида ўтди.

Сайловнинг узил-кесил натижалари кеча маълум бўлди. Шарқий Покистонда ғалабага эришган Умумпокистон халқ иттифоқи миллий ассамблеядаги 313 та ўриндан жаъми 166 тасини олди. Ғарбий Покистонда ғалабага эришган Покистон халқ партиясининг 82 та ўрни бор. Бундан ташқари, Покистон халқ партияси миллий ассамблея составида хотин-қизлар учун ажратилган ўринларга ўзининг яна тўртта вакилини киритиши керак.

Қолган ўринлар бошқа партиялар ўртасида тақсимланди.

ФАН ОЛАМИДА

ҲАЛОКАТГА УЧРАГАНЛАР УЧУН ОРОЛ

Гонновердаги халқаро ярмаркада очиқ денгизда ҳалокатга учраган одамларни қутқаришга мўлжалланган сунъий «орол» намойиш қилинди. Катта гиламни эслатувчи бу буюм сувга тегиши билан шишади ва йигирма кишини сиғдирадиган уй ҳосил қилади. Уйнинг ичидаги ҳарорат тезда кўтарилиб 24 градусгача чиқади, деб хабар беради Ғарбий Германияда чиқадиган «Вельт ам зонтаг» газетаси.

ҚУМ ДЕНГИЗНИ ТОЗАЛАЙДИ

Голландиядаги «Шелл» фирмасининг илмий-текшириш лабораторияси денгиз юзасини мойдан тозалашнинг янги усулини ишлаб чиқди. Мой билан ифлосланган сув юзасига ёғ кислотаси билан аралаштирилган қум сепилади. Қум заррачалари сув юзасидаги мойга тушгач, унга ёпишади ва ўзи билан пастга олиб тушиб кетади. Текширишлар натижасида шу нарса аниқландики, сув юзасидан сузиб юрган 100 тонна мойни йўқотиш учун 45 минут кифоя қиларкан.

ТОВУШ «ТОЗАЛОВЧИ» ҚАЛПОҚ

Парижда чиқадиган «Фигаро» газетасининг хабар беришича, Франция фирмаларидан бири махсус темир қалпоқ яратди. Бу қалпоқ кучли шовқин шароитида: қурилиш, завод ва аэропортлар хизматчиларига мўлжалланган. У товушларни «тозалаб», одам овозидан ташқари ҳар қандай шовқинни ушлаб қолади ва ичкари ўтказмайди. Шуниси диққатга сазоворки, қалпоқ электр қувватисиз ишлайди.

[«ЗА РУБЕЖОМ»дан].

У ТАН ҲУЗУРИДА МАТБУОТ КОНФЕРЕНЦИЯСИ

НЬЮ-ЙОРК, 19 январь. (ТАСС). Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Бош секретари У Тан 18 январдаги матбуот конференциясида сўзлаб, Яқин Шарқдаги ўз махсус вакили Г. Ярринг миссиясининг истиқболлари хусусида «эҳтиёткорлик билан» гапирди. Аммо Бош секретарь Ярринг иштирокидаги алоқаларнинг боришини шарҳлашдан бош тортиб, ҳозир бу музокаралар «ғоятда нозик босқичда» деб таъкидлади.

У Тан Яқин Шарқда тинчликни сақловчи халқаро куч тузиш ва унинг состави тўғрисида гапириб, бу масала БМТ Хавфсизлик Кенгашининг иҳтиёридаги масаладир, деди. Бош секретарь халқаро тинчлик ва хавфсизликка доир масалаларда Хавфсизлик Кенгашининг доимий аъзолари муҳим роль ўйнайди, деди.

У Тан Жанубий Вьетнамда катта базага суянадиган ҳукумат тузиш зарурлигини таъкидлади. Унинг фикрига кўра, бундай ҳукумат тузилиши Вьетнамда тинчлик ўрнатилиши учун биринчи навбатдаги шарт бўлиб, Париждаги ёки бирон-бир бошқа жойдаги музокараларнинг усиз яхши натижа билан тугаши мумкин эмас.

У Тан БМТга аъзо бўлган мамлакатларнинг баъзи ваколатхоналарига Нью-Йоркдаги қилинаёттан безорилик ва дўқ-пўписа ҳаракатларини қаттиқ қоралади.

У Тан БМТ Бош Ассамблеяси юбилей сессиясининг якунларини чиқариб, уни ташкилот «тарихидаги муҳим босқич» деб таърифлади. Бу сессия «кўп жиҳатлардан ижобий ва самарали» сессия бўлди, деди у. У Тан БМТнинг 25 йиллиги муносабати билан қабул қилинган Декларацияни, халқаро хавфсизликни мустаҳкамлаш тўғрисидаги Декларацияни, шунингдек мустамлака мамлакатлари ва халқларига мустақиллик бериш тўғрисидаги Декларацияни тўла амалга оширишга қаратилган ҳаракатлар программасини XXV сессиянинг энг муҳим қарорларидир, деб атади.

БМТнинг Бош секретари Яқин Шарқдаги аҳвол тўғрисида резолюция қабул қилинишини ҳам муҳим иш деб атади. Босиб олинган араб территорияларидан Исроил қўшинлари олиб чиқиб кетилиши зарурлиги шу резолюцияда таъкидланади.

У Тан БМТ Бош секретари лавозимида яна бир муддат қолиш ниятида эмасман, деди. Унинг БМТ Бош секретари лавозимидаги ваколатлари муддати шу йилнинг охирида тугайди.

АФҒОНИСТОН БОШ МИНИСТРИНИНГ АЙТГАНЛАРИ

КОБУЛ, 19 январь. (ТАСС). Афғонистон бош министри Нураҳмад Эътимодий визит билан бу ерга келган БАР миллат мажлисининг раиси Лабиб Шукур шарафига берган зиёфатида айтдики, Исроил Яқин Шарқда Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Хавфсизлик Кенгашининг 1967 йил 22 ноябрда қабул қилган резолюцияси асосида одилона тинчлик ўрнатилишига қаратилган куч-ғайратларини ҳамон писанд этмаяпти.

Эътимодий БМТ Бош секретарининг Яқин Шарқдаги махсус вакили Г. Ярринг ўз вазифасини амалга оширишига Исроил тўсқинлик қилишга уринаётганлигини Афғонистон қоралайди, деди ва БМТни Исроилга нисбатан тегишли чоралар кўришга даъват этди.

МЕҲНАТ ВА КАПИТАЛ

◆ РИМ. Неаполь шаҳари ва Неаполь вилоятидаги металлургия ҳамда машинасозлик заводларининг минглаб меҳнаткашлари иш ташладилар. Бу забастовка корхона эгаларининг сиёсатига қарши норозилик шиори остида ўтмоқда. Корхона эгалари меҳнаткашлар иш ҳақини ошириш учун, иш ҳафтасини тартибга солиш ва касаба союз ҳуқуқларини тан олиш учун курашдан воз кечишга мажбур қилиш мақсадида уларга нисбатан дўқ қилиш, чўчитиш ва ҳатто репрессия чораларини кўришга уринмоқдалар.

Мамлакатдаги учта энг йирик касаба союз бирлашмасининг ташаббуси билан ҳамма портларда докерларнинг 24 соатлик стачкаси бошланди. Улар Италия Савдо флоти министрлигининг меҳнаткашларнинг ҳуқуқий, социал ва иқтисодий аҳволига доир масалаларни уларнинг касаба союзлари билан муҳокама қилишдан бўйин товлаётганлигига қарши норозилик билдирмоқдалар.

◆ НЬЮ-ЙОРК. Қизиқ бир воқеа шу шаҳар аҳолисини ҳаяжонга солди: Полиция ходимларининг забастовкаси бошланди. Маълумки Нью-Йорк жаҳонда жиноят энг авж олган шаҳар сифатида ном чиқарган. Иш ҳақини ошириш тўғрисидаги талабларини рад этган суднинг қароридан ғазабланган минг-минглаб полициячилар сокчилик хизматини бажаришдан бош тортдилар. Шаҳар бошлиғи Линдсейнинг забастовкани тўхтатиш тўғрисида оддий полициячиларга қилган мурожаати жавобсиз қолмоқда.

◆ МАДРИД. Канар ороллари балиқчиларининг забастовкаси ғалаба билан тамом бўлди. Улар балиқнинг харид қилиш нархларини оширишга, иш ҳақининг, кўпайтирилишига муваффақ бўлдилар.

Испаниянинг турли районларида меҳнаткашларнинг ўз ҳуқуқларини ҳимоя қилиш йўлидаги ҳаракати давом этмоқда. Астурияда «Ульес» компаниясининг шахтерлари, Сантьяго-де - Компостелада «Мегас» компаниясининг металлурглари, «Гарри уокер» компаниясининг Барселона заводи машинасозлари иш ташладилар.

Испания меҳнаткашлари иш ҳақининг оширилишини, корхона эгаларининг коллектив шартномаларга риоя қилишларини ва ишдан бўшатишда барҳам беришларини талаб қилмоқдалар. (ТАСС).

Редактор
М. ҚОРИЕВ.

ЎЛИМ БИЛАН ЮЗМА-ЮЗ

Маунт-Кения ўзининг баландлиги жиҳатидан Африкада иккинчи ўринда туради. Австрия фуқароси, 32 ёшли Герт Ютмайер ўзининг врач дўсти Освальд Эльц билан биргаликда ана шу чўққига йўл олишга қарор қилди. У чўққининг энг машаққатли йўлларини босиб ўтди. Ниҳоят, 5155 метр баландликка етгач, ўзи учун қулайроқ жойни излаб турган пайтда оёғи остидаги гранит тош чирсиллаб синиб кетди. Тош пастликка қулади. Шу тош билан бирга альпинист ҳам пастликка йиқилди. Бироқ Ютмайер омон қолган эди.

...Эльц Ютмайерни арқонда тутиб қолишга улгурган эди. Лекин, Ютмайер қиррали қояга қаттиқ урилган ва оғир майиб бўлган эди. Унинг оёқлари синди. Шундан сўнг Эльц дўстини арқон ёрдамида текисроқ жойга жойлашга зўрба-зўр муяссар бўлди. Унинг кетидан ўзи ҳам арқон билан осилиб тушди. Шундан кейин Ютмайерни текисроқ супачага ётқизиб қўйди. Чунки альпинист яна пастликка думалаб кетиши мумкин эди. Эльц дўстига ёрдам беришга унчалик шошилмади. Чунки шошқалоқлик бошқа бир фалокатни ҳам юзага келтириши мумкин эди.

...Ютмайернинг оёғи чидаб бўлмас даражада қақшаб оғрирди. Ана шу зайлда икки кун вақт ўтди.

— Ўша пайтда мен фақат бир нарсани ният қилардим, — деб ҳикоя қиларди Ютмайер, — тезроқ ўлақолсам-у, бутун азоблардан қутулақолсам дердим.

Учинчи куни Эльц шу ерлик альпинистлар билан Ютмайер йиқилган жойга етиб келди. Бироқ Ютмайерни қоялар, тошлар бағридан қутқариб олиб чиқиб кетишнинг иложи бўлмади, ҳамма уринишлар беҳуда бўлиб чиқди.

Ютмайерни вертолёт билан қутқариб олмоқчи бўлган учувчи ҳам фалокатга йўлиқди. Машина винти қоялар ичига қисилиб қолиб, парча-парча бўлиб кетди. Учувчининг ўзи эса ҳалок бўлди.

Фақат еттинчи куни Инсбрукдан тоғ қутқарув командаси самолёт билан етиб келди. Альпинистлар Ютмайерни не азоблар билан алюмин замбилга ётқиздилар ва уни 30 соат давомида сим арқон билан судраб хавфсиз жойга чиқариб олдилар. Шундан кейин Ютмайер Инсбрукка жўнатилди.

Бир неча ойдан кейин Ютмайер касалхонадан соғайиб чиқса керак.

Суратда: Герт Ютмайер.
«Квик» фотоси (АПН).

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

18.25—Тошкент. Рус тилида: 18.30—Мультфильм. 18.50—«Ахборот». 19.05—Ўзбек шоирларининг янги таржималари. 19.25—Фильм-концерт. Ўзбек тилида: 19.40 —«Ахборот». 19.55—Илғор коллективларнинг социалистик мажбуриятлари. 20.10—«Кремль курантлари» (бадиий фильм). 21.35—Илмий коммунизм мактаби. 21.50—Янгиликлар. 22.00—Телефестиваль: БУХОРО ОБЛАСТИ. 23.30—Москва.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

11.30—Тошкент. Ўқув кўрсатувлари. 13.00—Москва. 13.05—Янгиликлар. 13.15—Болалар учун концерт. 13.40—«Сенга, комсомол»: 14.05—«Болтиқ депутати» (бадиий фильм). 15.45—Янгиликлар. 18.00—Душанба. 20.00—Москва. 20.05—Янгиликлар. 20.15—«Қадрдон қўшиқлар». 21.00 —Янгиликлар. 21.05—«Олтин шайба» клуби мукофоти учун. 21.30—Миллионлар ленинча университети. 22.00—«Ленин ҳақида ҳикоялар» (бадиий фильм).

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

20.00—Тошкент. Телефильм. 21.05—Фильм-концерт. 21.50—«Жаноб олийларининг адъютанти» (бадиий фильмнинг 3-серияси).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 21/I да **Гулсара**, 22/I да **Корсар**.

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 21, 22/I да **Йўлчи юлдуз**, 23/I да **Мирзо Улуғбек**.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 21/I да **Фарғона тонг отгунча**, 22/I да **Жон қизлар**, 23/I да **Ҳалима**, 24/I да **Навоий Астрободда**, (кундузи), **Ёшликда берган кўнгил** (кечқурун).

КИНО

Эгер юлдузлари — «ЧАЙКА», «СПУТНИК», «ЎЗБЕКИСТОН», «ВОСТОК», «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

Яшасин севги! — «СПУТНИК»

Шпесарцдаги қувноқ даврлар — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Борт ортидаги киши — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кеч соат 10 да), «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «КЎКЧА» (кундуз ва кечқурун).

Том Сойернинг саргузаштлари; Ҳинду Джоннинг ўлими — «ВОСТОК» (кундуз соат 1 ва кеч 7 да).

Директор — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

Яна барҳаёт — НАВОИЙ номли (ўзбек тилида, кундуз соат 1 ярим ва 4 яримда).

Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлиги
Р. Р. Шредер номидаги боғдорчилик, узумчилик ва виночилик илмий текшириш институти қошидаги
ТОШКЕНТ БИР ЙИЛЛИК БОҒБОНЛАР ТАЙЁРЛАШ МАКТАБИ
1971 йилга
ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

МАКТАБ: колхоз ва совхозлар учун боғдорчилик, узумчилик, сабзавотчилик ва цитрус ўсимликлари бўйича малакали техник кадрлар тайёрлайди, боғбонларнинг малакасини оширади ва қўшимча равишда шофёрлик касбига ўргатади.

Мактабга боғдорчилик, узумчилик ва сабзавотчилик соҳасида 2 йиллик иш стажи бўлган 7-10 синф ҳажмида маълумотли шахслар колхоз ва совхоз йўлланмаси билан қабул қилинади.

Ўқувчилар стипендия ва ётоқхона билан таъминланадилар.

Мактабга кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширадилар: маълумоти ҳақидаги ҳужжатнинг асл нусхаси (аттестат, шаҳодатнома,) ўқишга юборилганлиги ҳақида ишлаб турган хўжалик томонидан берилган йўлланма, соғлиғи ҳақида справка (286 форма), учта фотосурат (3х4), меҳнат дафтарчасидан кўчирма, таржимаи ҳоли, турар жойидан справка, мактаб директори номига ариза.

Ўқиш — 25 январдан бошланади.

Адрес: Тошкент область Орджоникидзе район, «Гулистон» қишлоқ совети (107, 108-автобусларнинг «Сельсовет» бекати).

ТОШКЕНТ МАДАНИЙ-ОҚАРТУВ ТЕХНИКУМИ
клуб бўлимининг битирувчи II махсус ва III курс методист ташкилотчи группаларини, ҳамда IV махсус ва IV курс музика ва хор группаларидаги сиртдан ўқувчиларни
1 ФЕВРАЛДАН
СЕССИЯГА ЧАҚИРАДИ

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ
Орган Центрального Комитета Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

Бизнинг адрес ва телефонлар: ТОШКЕНТ «ПРАВДА ВОСТОКА» кўчаси № 26. Редактор — 336545. Редактор ўринбосарлари — 337914, 339323. Масъул секретарь — 334455. Масъул секретарь ўринбосарлари — 337283. Партия турмуши — 333469, 337221. Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш — 331455. Халқаро ҳаёт — 337221. Саноат капитал қурилиш ва транспорт — 334780. Совет қурилиши — 333258. Қишлоқ хўжалиги — 337604. Адабиёт ва санъат — 332036, 331216. Фан мактаб ва олий ўқув юртлари — 334451. Маҳаллий ахборот ва спорт — 332347. Оммавий ишлар ва хатлар — 338679, 333553. Иллюстрация — 334524. Стенографистка — 337343. Корректура — 337162. Эълонлар — 338142. Коммутатор — 330249, 330250, 330251, 330252, 330253, 330254, 330255, 330256, 330257, 330258. ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ. Андижон — 48—85. Бухоро 3—31—42. Қарши — 38—42. Нукус — 42—62. Самарқанд — 31—972. Термиз — 23—27. Урганч — 34—55. Фарғона — 4-29-44. Гулистон — 22-09.